

Izhaja vsa rek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Nonskih ulicah in Leban na Verdievem tekalšču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Nacijonalna vlada.

Ravno v teh hipih, ko venci na gomili velikega Slovana Riegra niti niso še zveneli, je posebno pomembno, kar je ministerski predsednik dr. Körber govoril o priliki proračunske razprave v avstrijski zbornici v seji dne 11. t. m. V naslednjem hočemo razmotrivati zanimivo snov, ki nam pri tej priliki prav razkošno sili v pero.

Narodna borba avstrijskih Slovanov pričenja uprav v oni dobi, ko se je najživahnije razvilo politično delovanje dr. Riegrovo in ta borba je pričela na Češkem.

Bilo je leta 1848, ono viharo leto, ki ostane v zgodovini naše države zapisano s krvavimi črkami. Čehi so, videč, kaj nameravajo proti njim Nemci, zahtevali ravnopravnost z Nemci, kateri so hoteli imeti nadoblast in torej tudi prvo besebo na takozvanem frankobrodskem zboru. Čehi so se iz početka proti temu protivilo mirno, ko pa so Nemci postali predrznejši in so na vso moč zasramovali Čeha in njih narodne pravice, takrat pa je postal boj strasten. Odposlanci frankobrodkega parlamenta, ki so prišli v Prago, so tudi takoj sprevideli, da Čehov ne pridobe za udeležbo zboru in vrnili so se. Tem možem je dr. Rieger rekel v obraz: „Avstrija mora biti neodvisna država, ker so njen glavni element Slovani“. Ko pa je na to začel jeden odposlancev sramotiti Čeha in je dejal, da se mora njih privoljenje dobiti s silo, je dostavil dr. Rieger: „Na te argumente vam bodo Čehi odgovorili s kijem!“

Ta točka v narodni borbi Čehov proti pohotnosti Nemcev je jedna najznamenitejših, ker od tu naprej se je začelo burno razvijati narodno delo ne samo Čehov, marveč vseh ostalih Slovanov monarhije. Koj takrat že pa se je pokazalo, da Nemci ne kanijo drugega nego zaviti vrat avstrijskim Slovanom ter da jih v tem hočejo na vso moč podpirati avstrijske vlade. Saj je že tedanja dunajska vlada omogočila, da so se izvršile volitve v frankobrodski parlament tako, da bi se hoteli Nemci in Madjari razdeliti v nadvladje v monarhiji na škodo drugih narodnosti, kar vse pa so potem preprečile krvave homatije v državi.

Ali kako so se izkazale vse pozneje avstrijske vlade nasproti Slovanom, to

učti avstrijska zgodovina in ni da bi ponavljali.

Kar nas mora pa nad vse zanimati, to pa je baš debata v gori omenjeni seji poslanske zbornice 11. t. m.

V tej seji so razni slovanski poslanci slikali politične razmere v naši državi tako, da je bil podan dokaz, kako so avstrijske vlade ostale zveste svoji nalogi zatiranja Slovanov, nalogi, ki se je tako glasno pojavila že v onih prvih dneh Riegrovega delovanja.

Avstrija mora biti neodvisna država, ker so njen glavni element Slovani, je dejal Rieger in to zahtevo pokojnega Riegra je prav temeljito podkrepil v prej omenjeni seji rusinski poslanec Roman czuk, ko je dejal: „Od vseh narodov v Avstriji sta le dva ali trije, katerih obstanek je omejen na Avstrijo, namreč Čehi, Slovenci in Hrvatje, v kolikor so poslednji ločeni od Srbov, — vsi drugi narodi so raztegnjeni čez meje Avstrije in imajo v inozemstvu središče svoje narodnosti. Kako pa začeti, da te druge narodnosti — mej katerimi so seveda tudi Rusini — ne bodo silile k svojim središčem in bodo zvesto držale z Avstrijo? Jedino tako, da avstrijska vlada zagotovi njih narodni obstanek. Ali avstrijske vlade tega dosedaj niso storile v polnem obsegu, marveč so se omejile v izvajanju tega načela samo na nemški narod (in Italijane! op. ur.), ne glede na to, da isti vkljub temu škilijo proti svojemu središču zunaj mej avstrijske države in je baš vsled tega poslednja prišla v neko odvisnost od inozemstva, katera postaja čedalje bolj usodna za zares avtohtonne avstrijske narode, Slovane, ki so glavni steber države.“

Značilno zopet je bilo, kar je povedal v tej seji Čeh dr. Kramář, ki je dejal: „Nemška ljudska stranka najbrže ni brezplačno postala vladina stranka in zdi se nam, da se je to zgodilo zaradi tega, da je vlada cesarju zveste Slovence na Spodnjem Štajerskem žrtvovala nemškemu nacionalcem! Mi prav dobro vemo, kam silijo tendence, za katerimi stremi Práde na Češkem in ako ta mož hvali vlado, je znamenje, da mu je vlada v marsičem prišla naproti. Iz uradniških imenovanj vemo, da vlada podpira one tendence in ministerski predsednik, ta

avstrijski uradnik par excellence se kaže pravcetege angelja varuha nemško-nacijonalne politike, ki smatra za svojo najsvetejšo dolžnost, da spravi Nemce, ki so nekaj časa obračali hrbet državi, zopet v krilo države.“

Že vse tu povedano je neovržen dokaz za to, da vlada poliglote države Avstrije ni vsestranski pravična, marveč, da se prav močno nagiba k temu, da postane ono, kar hočejo iz nje narediti gori v Berolinu, namreč — nemška nacijonalna država ali tudi sestavni del iste.

Ali še značilneje v tem pogledu pa je nad jedno uro trajajoči govor Körberjev v onem delu, ki se peča z narodnostnimi odnošaji.

Takoj v početku tega svojega govora je ob ugovarjanju s strani Slovanov dr. Körber trdil, da njegova vlada ni nacijonalna ter daista ne zasleduje jednostranske narodnostne politike. Ali takoj za tem že bere levite raznim nemškim, poudarjamo: nemškimi strankam, da naj bodo treznejše v svojih političnih aspiracijah.

Gledé nas Slovencev pravi dr. Körber, da ni resnično, kar navajamo v svojih tožbah nasproti svojim političnim sovražnikom in to, da more izreči na podlagi „najskrbnejših in najzanesljivejših poizvedovanj“. Ostanimo za prvo pri tej točki. Ali dr. Körber prav nič ne ve, kaj se godi na Koroškem, ali ne ve, da je baš takozvana nemško-nacijonalna t. j. vladina struja oropala tamošnje Slovence zadnjega mandata v javnem zastopu? Ali ne ve ministerski predsednik, da so koroški Slovenci uprav pred očmi in s pomočjo njegove vlade postali brezpravni kakor turška raja? Kaj pa slovenski gimnazij v Celju, kaj pa slovenska mestna šola in Trstu in kaj slovenska mestna šola in slovenska gimnazija v Gorici? Ali so vsa ta dejstva v nasprotju z neopravičenimi tožbami slovenskih zastopnikov do vlade? Ali morejo „najskrbnejša in najzanesljivejša poizvedovanja“ dr. Körberja vse te žalostne resnice spraviti s pozorišča?

Čehom je dr. Körber z neprikrito ironijo dejal, da „trenutek že pride, ko si bodo Nemci in Čehi (Körber je dejal: „pemci“) v roko segli“.

torej! (Se vsekne in odkašlja ter se nasmaje pod nosom z razmočenim duhanom.)

Najslajša je vodica,
Kar ima svet jedil. —
Je boljša, kot potica
In masla pet metil.

Najslajša je vodica,
Kar ima svet pijač:
Je žeje tolažnica,
Ko sit si svinjskih krač.

Najslajša je vodica,
Od svetnega blaga:
Studenčnica, strešnica,
O vsaki to velja.

Zatorej, oj vodica,
Vodica, božji vir,
Ti — čista si devica,
A vino — črn hudir. —

Kleon: (Ironično.) Krasna pesem! — Pretresljiva.

Sokrat: (Resno, važno.) Ako ti to ne seže do srca, moraš imeti namesto srca — krompir.

Pindar: (si zadovoljno pogladi brado. — Zunaj prične nekdo gosti na harmoniko.)

Kleon: Tirtelj in Terzit sta menda

Neskonečni križevi pot jezikovnega vprašanja za Češko in Moravsko in stvari, o katerih je govoril dr. Kramář, pač opravičujejo „Körberjeve nade!“

Ne manj zanimivo je bilo, kar je min. preds. rekel gledé Slovanov ob mej klicu Bianchinijevem: „Hrvatovi!“ Dalmacije. Dejal je, da je vlada vsikdar pripravljena Slovanom Dalmacije v njih kulturnem in gospodarskem prizadevanju priti na pomoč ter sodelovati pri tem, da ta lepa, a tako zanemarljena dežela pride do veljave, katero zasluži.

Kako površne in neresnične besede zopet to! Ali dr. Körber ne ve, da se vrši v Dalmaciji pravcati lov iz Berolina in Budapešte doli, da se to deželo spravi čim prej v pruski in madjarski jarem? Ali so mu neznana razna prizadevanja nemškega elementa na uradniških mestih, da se zanese nemški duh v javno upravo v Dalmaciji? Kaj pa ital. irredenta? Ali tudi o tej nič ne ve dr. Körber? Potem moramo zares občudovati njegova „najskrbnejša in najzanesljivejša poizvedovanja“.

Vrli zares so ti nemški ministerski predsedniki v državah, kjer žive Slovani! Kakor Bülow v Berolinu, ki je često poudarjal, da noče lasu skriviti Poljakom v Poznanju, a le zahteva, da pusté svojo narodnost in postanejo Nemci, jednako Körber na Dunaju, ki trdi, da hoče vse dobro Slovanom, pri tem pa njegova vlada z dejanji kaže, da je zares nacijonalna vlada in sicer v pravem pomenu besede: nemško-nacijonalna vlada.

Dopisi.

Z dežele. — „Soča“ in nje dopisniki — (učitelji?) — so vže stokrat in stokrat očitali kat. duhovščini, da se smatra za nedotakljivo, za nekako „privilegirano kasto“, katerej ne bi smel nihče kaj očitati. A glej! Kar se je do sedaj redno predbacivalo — edino le duhovščini, na to so vzeli sedaj, kakor se zdi, nekaj patent gg. učitelji, ki se zvijajo in cvilijo, ako čutijo le nekoliko nasprotne sape, kakor zacvili pes, ako mu stopiš na rep. Tako se je neki dopisnik „Z dežele“, kateremu se pa vže na nosu pozna, da mora biti v zelo tesnih zvezah z okr. šol. svetom v Tolminu, če ni celo njegov ud?, cum ira et studio — razkoračil v 20. številki „Soče“ nad „kavci“, ki hočejo v šoli tudi nekaj vedeti, dasi „nimajo za to potrebne strokovne izobrazbe — (metodika in pedagogika, kaj!) — ne dobre volje“. Kaj pa je dosegel s tem?

zunaj. — Toda jaz moram oditi. (Vstane zopet.)

Pindar: Jaz pa ne grem še. Godba mi jako ugaja. Godba in poezija sta sestri. (Odloži palico in sede zopet.)

Kleon: Pozdravljam! Na svidenje! (Odide.)

Tretji prizor.

Terzit, Tirtelj in prejšnji.

Terzit: (vstopi. Grd človek, odurnega, zagorelega obraza; ima čudno brado, šepa na eno nogo, na prsih mu visi svetinja. Potresa rudečo dragonsko kapo in prosi milodarov.) Mila gospoda, usmilita se revežev in dajta bor novčič potrebnila! —

Sokrat in Pindar: (dasta Terzitu vsak nekaj.)

Terzit: Stotera hvala, mila gospoda. Pozejdon varuj vaju povodnji, Hefast ognja, Apolon kuge, lakote, vojske. Cerber vaju ne oblajaj v Hadu! —

Tirtelj: (nategne pred odprtimi vrati v ozadju harmoniko.)

Sokrat: Kako vama pa kaj nese

LISTEK.

Sokratov god.

Veseloigra. — Spisal Soški.

(Dalje.)

Sokrat: Kaj si pa toliko pisal z vilicami po mizi?

Kleon: Hm, to vprašaj! Saj veš, kaj roji pesnikom po možganih. —

Pindar: (Ne vedoč, o čem se govori.) Dá, čas je. (Poje bolj zá-se.)

Ne grem domov

Ne grem domov,

Je vince presladkô ...

(Prime kozarec in ga nagne, a ga takoj odloži.) Huuu ... (Se strese.) Preveč česlovine ima to vino v sebi veš, Sokrat. Oprosti, da sem tako odkritosrčen. — Eh za nas, za nas je najbolja — vodica.

Kleon: (S porednim nasmehom.) To je da, bolja kot močnik iz „šnofovca“. —

Pindar: (išče tobačnico.) Kam sem jo neki vtaknil? — V žepih je ni, na mizi je ni. — Kje je? — Pojedel je menda nisem. —

Sokrat: Kaj si pa izgubil? — Kako rimo?

Pindar: (Nevoljno.) Tobacnica mi je nekam izginila.

Sokrat: (se smeje na vse grlo, ž njim tudi Kleon.) Glej, tam v kozarcu jo imaš.

Pindar: O — Cerber in Tartar! — Kedaj mi jo je zločesti demon potisnil v kozarec?

Kleon: (se tako smeje, da se tolče ob kolena.)

Sokrat: Otodi si jo sam vrgel v kozarec mesto jabelka. Se-li ne spominjaš?

Pindar: Mogoče! — (Vzame tobačnico iz kozarca in jo obriše s žepno ruto.)

Kleon: (premaguje smeh.) Predavaj nama ono pesem, katero si zložil tačas tu pri mizi. Rada bi jo slišala sè Sokratom.

Pindar: (No, v tem vama lahko vstrežem. — Povem vama pa vže naprej, da pesnika ume le pesnik. Pozor

Pribijemo še enkrat, da so se osebe, katerim priznavajo učitelji v šoli merodajnost, izražale opetovano, da zapazajo boljše in lepše vsebe na šolah za silo, kakor na rednih šolah. Ako hočete kaj več izvedeti, informirajte se nadalje!

Predno govorimo o šolah za silo, vam moramo biti res hvaležni (?) za lojalnost, da vendar niste naravnost trdili, da bi bili mi „kavei“ krivi, da „steje leta 1903 po Kr. rojstvu tolminski okraj 29 rednih šol in 12 šol za silo“ — (kako natanko!) —, ker vendar nekomu podkate krivdo — na tem kričečem slučaju, ko z nekako povzdignjenim glasom vprašate: „V katerem okraju v Avstriji se še dobi tako razmerje?“

Kaj pa je „šola za silo“? „Šola za silo“ imamo tam, kjer radi pomanjkanja svetnih učiteljev ponudi okrajni šolski svet poučevanje duhovniku, če tudi imajo le svetni učitelji „potrebno strokovno izobrazbo in dobro voljo“, ker so nekoliko povohali Lindnerja. Tako se namreč učitelji sami hvalijo, in seveda njih hvale ne smrdi!! In zakaj se pa ponudi duhovniku poučevanje. I no, zakaj?, pač zato, bi sodil vsak pameten človek, da bi navadil otroke za življenje potrebnih reči, da bi jih uzgojil v versko-nravnem duhu. A tako ne sodi dopisnik „Z dežel.“ v „Soči“, marveč indirektno trdi, da se mu ponudi radi tega, da bi „ljudstvo poneumljenilo“; torej dosledno mora dolžiti okrajni šolski svet „ljudskega poneumljenja“. Ali smo s tem „pogrunтали“ tvojo visoko filozofijo, g. dopisniče! ki si mnenja, da stane tudi „poneumljenje“ denar; ki si pa revež v svoji gorečnosti pozabil povedati, da dobi duhovnik za „poneumljenje ljudstva“ samo 200 K na leto, med tem ko dobiš ti gotovo osem ali devetkrat več v ravno isto svrho! Ali hočemo iz tega sklepati, kako stopinjo izobrazbe — pardon! — „poneumljenja“ si vže dosegel v šoli z otroci!!?

Vedite pa, da se vsak duhovnik vže s tem zelo žrtvuje, ako sploh prevzame poučevanje v šoli, ker je, posebno v sedanjih časih, vže tako preobložen s svojimi stanovskimi opravili in nima 23 prostih ur na dan, kakor je „Soča“ nedavno trdila. Če pa vendar doseže v šoli prav dobre uspehe, kar sami priznavate; če žanje pohvalo od strani, o kateri se pač ne more trditi, da trobi v „klerikalni“ rog; če slednjič dobiva še častna priznanja za „neumorno in vspešno delovanje kot pomožni učitelj na šoli za silo“, boste pač menda vedeli, kje je tista vnetost „klerikalcev za šolo“!!

Ker trdite, da „v šoli nismo dosegli uspehov“, zakaj pa ne poveste, kakšne uspehe ste vi dosegli v pretečenih letih na rednih šolah? Bog ve, ali bi se ne morda tudi glede vaših uspehov lahko reklo, da „izjeme potrjujejo pravila“ v istem smislu, kakor to podtiskate pomožnim učiteljem?! dasi se pri vas celoletni uspeh določuje menda po redih v razrednici, na šolah za silo pa po faktičnem znanju otrok pri nadzorovanju po g. šol. nadzorniku! Torej, govorite jasneje!

Ali je ljudstvo bolj zadovoljno s šolami za silo ali z rednimi šolami, o tem se ne bom pričkal z dopisnikom, ker se čuje glasovi za to in ono. To pa mu povem, da v dandanes vže vsak kmet pri nas, da bi se mu davki prav nič ne znižali, tudi če bi se zadovoljil s šolo za silo; in da so v kraju tam, kjer je redna šola, ravno take šolske dolžade, kakor tam, kjer je samo šola za silo! Ako torej ljudstvo davek vže mora plačevati, zakaj bi ne zahtevalo redne

ta idealna služba?

Terzit: (naredi kisel obraz.) Hm, slabo do krvi in kosti, slabo. Dandanes svet malo ima, a še manj dá. (Priliznjeno.) Ako bi dobili povsod toliko, kakor tu pri vas, bilo bi vže kaj; a žal, da so take hiše redke. Dandanes bi hotel biti vsak grablje, a vile nobeden. Dobro, da je človek vaje trpljenja, kakor osel palice, drugače bi moral obupati.

Pindar: Kje si si pa tako pohabil nogo?

Terzit: Hehej, kje so vže časi, ko smo se bili spopadli s Spartanci pri Arginuzah in Egospotamih! (Stopi k Tirteju, da neha gosti.) Takrat, gospoda moja, so bili drugi in drugačni časi. Za vsakim voglom bilo je deset vragov. Spartanci so bili yražji ljudje in so bili, a tudi mi nismo bili kar tako. Posebno hudo smo si bili skočili v lase pri Egospotamih. Jaz sem bil na levem „dglu“, ko smo „šturmali“. Vnelo se je hudo klanje in mesarjenje. „Švicali“ smo, kakor v ognjeni peči. Na obeh straneh so cepali, kakor snopje in kri je v potokih tekla.

šole, posebno ker svetni učitelj ložje doseže v šoli dobre uspehe, in jih tudi v resnici doseže, ako ima le „resno voljo“. — Vidite torej, „res, liberalcu je lahko farbat liberalca!“

O bivšem vikarju-učitelju na Pečih nah toliko: Gosp. šolski nadzornik je lojalno predlagal, naj bi se mu dala enkratna častna nagrada v znesku 100 K, ker je neumorno in uspešno poučeval, a je propadel s svojim predlogom, ker mu učitelji za ta slučaj niso priznavali merodajnosti! Ako se je pa pozneje g. Nemeč obrnil s prošnjo do okr. šol. sveta, ni prosil pač nič drugega, nego nagrado, katera mu je bila vže nekako obljubljena, gotovo pa zaslužena. Sicer pa, če bi bil tudi prosil podpore, ne bi bil to noben delikt; tudi marsikdo iz vaših vrst je vže prosil podpore in jo tudi dobil — da je plačal svoje dolgove! Ali ni tako, visoka gospoda!?

Vedno vpijete: „Povišajte nam plače“, a sami ne privoščite drugim niti drobtinice — reveži!

Sapienti sat!

Iz Kobarida. — (Občni zbor „Slovenskega katoliškega političnega in gospodarskega društva za kobarški okraj.“) — V nedelje 15. t. m. je imelo „Slov. kat. pol. in gosp. društvo za kobarški okraj“ svoj 11. občni zbor v Kobaridu v salonu „pri Nemcu“. Iz celega okraja so privreli vrli možje v Kobarid, zbrali so se k občnem zboru v tolikem številu, da vseh ni mogel zajeti Nemčev salon.

G. predsednik, Ivan Lapanja, pozdravi zbrane zborovalce, omeni nekaj točk gospodarskega pomena in pojasni posebej snovanje samostojne zveze mlekarne kobarškega okraja. Nato prepusti besedo g. društvenemu tajniku.

Ciril Metod Vuga v živih besedah se spominja dogodkov preteklega leta, prav posebno zadnjih borb dopolnilne volitve v deželni zbor. Tukaj so naši možje v zamotanih razmerah naše politike vdrugič pokazali svojo odločnost in vzšli tudi s tega bojišča kot zmagovalci. Slava njih kat.-nar. odločnosti! Katoliško politično društvo v Kobaridu ki je ravno v zadnjih deželnozborskih volitvah razvilo svoje mlado a čilo življenje, stoji danes prav trdno in je važen faktor, s katerim mora računati liberalna stranka in s katerim se je precej ob njegovim nastopu uračunila. Da je stališče kat. narodne stranke na Kobarškem čim dalje trdnjše, so pokazali ravno zadnji društveni shodi, ki so bili zmagovalni pojavi katoliške zavesti.

Društvo si je do malo v vseh krajih kob. okraja priborilo večino, njegova naloga ostane, da si to večino ohrani in utrdi.

V gojenje in ohranjenost kat.-nar. zavesti naših mož in mladeničev, se je lani v Kobaridu zasnovalo „Katoliško podporno in izobraževalno društvo“, ki danes vrlo dobro uspeva. To je bil liberalcem nov povod napadanja kat. stvari v Kobaridu. In da bi to društvo, ki ima širši delokrog, oslabili, so v kobarški okolici začeli ustanavljati liberalna bralna društva. Tako društvo so ustanovili in danes že stoji na Iderskem. V njih se beró najstrupenejši slovenski časniki kot „Soča“, „Primorec“, „Slovenski Narod“, „Rodoljub“, ki morejo v našem ljudstvu le zastrupiti najblazja čustva vere in npravnosti. Govornik obžaluje, da so se snovatelji tega društva našli med našim ljudstvom in pravi o njih: „to

Naši so že začeli iti „curuk“, le levi „dgl“, kjer sem bil jaz, se je regimentno držal in vsak sovražni „šturm“ odbil. A kaj, ko nas je bilo premajhno število! Držali smo se do zadnjega. Stal sem na kupu mrtvih tovarišev in boril se kot lev. V tem se pa spuste naši v „lauf-šrit“ in — kaj sem hotel — ucedil sem jo še jaz za njimi. A Cerber — bil sem zadnji! — Uhte me in odvedo v neko „šanco“, kjer me zapro v temno „špekhamro“. Edino okno, ki je bilo visoko gori pod streho, puščalo je notri par žarkov svetlobe. „Tone-peter naha-mol“ — zaklel sem sam pri sebi, da se je vse streslo in da je miš, ki je v kotu kost glodala, plaho v jamo smuknila. — Torej moram prav tukaj „gin biti“? — Ha — „sapra-mokra“ — Terzitček, tvoja mati je bila pametna žena — menil sem sam pri sebi — in oče ti je bil premeten mož, ki je imel glavo zmerom na vratu. In ti da bi sedaj kar obupal in se kar tako vrgel babnici smrti pod koso? — Bi bilo-li to lepo o tebi? — Nikakor ne — „perferluhte“! — Petnajst let slu-

niso naši možje, to niso slovenski rodoljubi! Sicer se pa mi takih pojavov ne plašimo, ker to niso nikake politične trdnjave, ob katerih bi se naše delo razbilo, ampak to so le politični „štanti“, ki jih bo prvi veter s seboj vzel“.

G. govornik nato toplo priporoča zbranim zborovalcem, naj pridno naročajo in bero katoliške časnike, nobena hiše bi ne smela biti brez dobrega katoliškega časopisa.

Je pa tudi treba, pravi govornik dalje, da vedno čujemo, da smo vedno na straži. Če tudi zdaj med nami ne hrumi grom volivnih bojev, ne udajmo se miru in brezskrbnosti, ker nasprotnik neprestano skrivaj preži na naše delo in je skuša spodkopati. Zato čujmo in varujmo svojo posest! Bodimo med seboj edini, podpirajmo prizanesljivo drug drugega, da nasprotnik ne zaseka svojih morilnih pušč med naše vrste.

Z odobravanjem so spremljali tajnikov govor.

K sklep si ne more govornik kaj, da bi se ne spomnil visokega slavljena v Rimu, sv. Očeta Leona XIII., ki je te dni zaključil 25. letnico svojega modrega vladanja. Zato pozove zbrane zborovalce, da se tudi oni pridružio nebrojnim trumam častilcev Kristusovega namestnika in predlaga, da se z občnega zbora pošlje v Rim Leonu XIII. udanostna izjava neomajne zvestobe in ljubezni. Z gromovitimi trikratnimi živjoklici so sprejeli zborovalci predlog.

Pri volitvi odbora so se nato zborovalci enoglasno izrekli za preji odbor.

In z ognjem novega navdušenja so se razšli na svoje domove, goječ v svojih srcih trdne upe novih prihodnjih zmag. Živeli zavedni možje kobarškega političnega okraja!

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek je pričela posl. zbornica s prvim čitanjem nagodbnih zakonskih načrtov. Oglasilo se je sicer za in proti nagodbi vse polno govornikov, ki so začeli tudi govoriti, a za njih govore kaže se v zbornici tako malo zanimajna, da je zbornica vedno skoro popolnoma prazna in da posluša vsakega govornika iz usmiljenja le nekoliko njegovih naj-ožjih somišljenikov. Škoda torej za čas ki je tako drag in ki ga naša poslanska zbornica tako nepotrebno izgublja. Ali bi ne bilo najbolje, da bi se čas ne tratil z govori, ki tako malo zanimajo in da bi se nagodbeni načrti, kar naravnost izročili dotičnim odsekom v pretresovanje. Oni govorniki, ki govorijo proti nagodbi, dokazujejo v svojih govorih, da bode imela od nove nagodbe le Ogierska velike koristi, dočim je nova pogodba zato stransko državno polovico veliko slabša od dosedanje. Govorniki pa, ki novo nagodbo zagovarjajo in med temi tudi posl. dr. Baernreither, katerega smatrajo v takih zadevah za večakga pravijo, da ne bode za novo nagodbo sicer nobeden glasoval z navdušenjem, da je pa pri sedanjih razmerah smatrati novo nagodbo kot manjše zlo. Po mnenju dr. Baernreitherja bi bilo v sedanjem času veliko zlo, ako bi se mi v narodno političnem ziru popolnoma ločili od Ogierske. Po desetih letih pa se bodo razmere v toliko spr men le da bode to takrat mogoče.

V sredo je govoril tudi ministerski predsednik dr. Körber. Körber je najprej z veseljem konstatiral, da se nobena stranka odločno ne upira nagodbi ter da je splošno mnenje, da je veliko

bolja trajna pogodba nego pa kak začasni kompromis. Dr. Körber se zaradi tega nada, da se bo razprava o nagodbi vršila mirno in stvarno ter brez strasti. Glavni pogoj obstanka obeh državnih polovic je pač mejsebojno prijateljstvo, brez katerega bi pretela obema velika nevarnost. Ravno nagodba je ono, kar nas brani pred tako nevarnostjo. Ako so se carine semtertje povišale, stori se je to v očigled novih nemških carinskih tarifov. Glede trgovinskih pogodb z drugimi državami, pa je rekel dr. Körber, da se bodo iste najbrže sklepale na novo.

V četrtek in v petek se je nadaljevala razprava.

Slovenska zveza

je izvolila svojima predsednikoma dr. Suštersiča in dr. Ivčeviča.

Dopolnilna volitev.

Pri državnozborski dopolnilni volitvi je dobil češki radikalec dr. Karol Baxa 884 glasov. Mladočeh dr. Novak je ostal v manjšini z 472 glasov.

Prememba češke taktike.

Ker so Mladočehi za zdaj opustili obstrukcijo in so privolili, da se je rešilo prvo branje državnega proračuna, nastali sta na Češkem dve struji. Jedna namreč, ki izraža zaupanje mladočeskemu klubu in ki pravi, da je treba poprej počakati vspeha nove taktike, nego se pa državnozborsko delegacijo obsodi. In druga, ki naravnost obsoja novo taktiko mladočeskega kluba. Katera teh struj ima prav, je danes težko uganiti. Nikakor pa se ne more brezpogojno odobravati druge struje, ako se pomisli, da sede v mladočeskem klubu možje čistega značaja in visoke politične izobrazbe, ki so gotovo trezno premislili, predno so obrnili na drugo pot. Na vsak način pa je privedlo mladočeske prveke do nove taktike dejstvo, da se tudi med njimi nahajajo, kakor med drugimi strankami, ljudje, ki se ne morejo in nečejo vdati disciplini, bodisi, da jih pri tem vodi trma, častihlepe ali mogoče celo koristolovje. Bodisi pa temu kakorkoli, naše mnenje je, da se Mladočehi niso udali, kar meni nič tebi nič, in da že bližnja bodočnost pokaže, da so s tem svojim korakom vsaj nekoliko koristili svojemu narodu.

Avstrijsko-ruska zveza.

Do te zveze še ne pride tako hitro, četudi bi bila za Avstrijo gotovo najkoristnejša in tudi najpametnejša. Da ne pride še dolgo do take zveze je skoraj gotovo, ker so naši merodajni činitelji mnenja, da mora Avstrija vedno plesati le po nemškem taktu. Pri vsem tem pa je zanimivo, kar piše v tem pogledu te dni ruski list „Novo Vreme“. Ta list pravi namreč: Jako bi bilo želeli, ako bi avstrijsko-ruski dogovor od l. 1898, ki je imel že v zadnjih petih letih dragocenih uspehov in se v sedanjem trenutku prikazuje, kakor podlaga skupnim rešilnim korakom na balkanskem polotoku, postal v izhodišče za trajneje in tesneje odnose med obema sosednima državama, ki imati toliko skupnih interesov v etnografskem, gospodarskem in političnem pogledu. Ob pravilnem razvoju dogodkov smatrati bi bilo v bodoče Rusijo in Avstrijo naravnima zaveznicama.

Macedonski dogodki.

Razmere na Balkanu postajajo vedno slabše. Hilmipaša ki je imenovan za generalnega nadzornika za dobo treh let in kateremu je poverjeno izvrševanje reform, podal se je že baje v Solun in

vidi pod stropom globaso. — Šment „perferluhte“ nazaj, — še onim treba enega korca! — Mislim, rečem, storim. Kmalu so jo vsi Spartanci, kakor so dolgi in hrabri, popihali na vse strani k nogam „cu fus“. — Sedaj pa — dem sam pri sebi — Terzitček, se lahko „splajbaš“ doli in si privoščiš malo pečenke. A kako priti doli? — Pomišljal nisem dolgo. — Srajco in hlače razrežem v trakove in zvežem vse te trakove trdno skupaj. En konec privežem na to za strelovod vrh „šance“ in se spustim v božjem imenu doli v temo. A glej Cerbera! — Bil sem še dobrih pet seznjev od tal, kar mi zmanjka traku. Kaj početi? — Pljunim v dlani in se spustim po zraku doli v travo. Tam se parkrat prekopicnem čez glavo, potem pa vstanem — „hop-taht!“ — Kmalu sva si bila v zobeh s pečenim jaretom. Otepal sem ga s tako nebeško slastjo, da sem bil tje mimo ušes tolst. Hej — „lauduš orsak“ — to so bili časi! — Še sedaj se mi cedé sline po njih.

(Dalje pride.)

se tam stalno nastanil. Ali za to se Arnauti popolnoma nič ne brigajo in nočejo prav ničesar slišati o novih reformah, kakor nečejo ničesar slišati tudi kristjani v Macedoniji, ko se njih ustaške čete še vedno množijo in nastopajo vsak dan drznejše. (Sicer bi to Turčijo toliko ne vznemirjalo, ali kakor se poroča iz Carigrada, vznemirja Turčijo jako dejstvo, da Rusija v resnici mobilizira in za to je v Carigradu skoro neprenehoma vojno posvetovanje in Turčija pripravlja se z vso resnostjo na veliko vojsko.

Pomiloščenje ruskih političnih zločincev.

Istočasno z izdajo znanega carjevega manifesta, je car tudi odredil, da se dovoli vsem ki so zaradi političnih zadev pregnani v Sibirijo, prosta povrnitev v domovino. Oprostijo se doma tudi običajnega policijskega nadzorstva. Izvršitev te carjeve naredbe se je poverila načelniku orožništva, generalu Wabeju, ki je že odpotoval v Sibirijo.

Nemiri na Portugalskem.

Na Portugalskem se nahaja državna uprava v jako slabih rokah. Zato so pa državne blagajne prazne. Da bi se napolnile, začela je vlada strašno navijati davčni vijak. Zaradi tega je pa prišlo v mestu Coimbra do hudih izgrediv, ki so podobni bolj revoluciji nego izgredom. Davčni nadzorniki morali so bežati iz mesta, drugače bi jih razburjeno ljudstvo ubilo. Med nemiri, ki so trajali 4 dni, je bilo ubitih 8 oseb in mnogo ranjenih je bilo tudi več vojakov, ki so prišli iz vseh krajev mirit nezadovoljne elemente.

Domače in razne novice.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici priredi jutri dne 22. t. m. v „Goriški čitalnici“ „Besedo“, pri kateri se bode predstavljala spevoigra „Pepekla“.

Spored: 1. Uvod: „Materin blagoslov“. Poje ženski zbor in alt-solo. 2. a) Deklamacija, b) Živa podoba: „Pepekla pri materinem grobu“, c) Pejte: „Pepekla in bela ptičica“. 3. a) Deklamacija, b) Trospjev: „Hudobni sestra in Pepekla“. 4. a) Deklamacija, b) Samospjev Pepekla: „Sestre se lišpata na ples“. 5. a) Deklamacija, b) Živa podoba: „Pepekla in ptice“, c) Zbor in samospjev: „Dobre ptičice“. 6. a) Deklamacija, b) Samospjev bele ptičice: „Srečno dekle“. 7. a) Deklamacija, b) Živa podoba: „Pepekla sprejemši dragoceno opravo“. 8. a) Deklamacija, b) Prizor s petjem ženskega zbora: „Svečanost na kraljevem dvoru“. 9. a) Deklamacija, b) Samospjev: „Pepekina blaženost“. 10. a) Deklamacija, b) Živa podoba: „Najdena nevesta“, c) Sklepni spjev. Poje ženski zbor.

Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 1 krono; za šolsko mladino 40 vin.

Rojaki! Poznata vam je požrtvovalnost goriške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Gorici. Ves čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani (kar je po nečiji pomoti izpuščeno na plakatih in vabilih), ki s toliko požrtvovalnostjo vzdržuje prepotrebne šole v obmejnih krajih. Vrh tega pa vam koncert podružnice nudi res umetniški užitek, kakoršnega ne moremo uživati vsaki dan. Kdor torej ljubi svoj rod in ljubi lepo petje, v nedeljo ne bode ostal doma. V nedeljo vsi v čitalnico, da pomagamo prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda, ter se hkratu naslajamo ob prekrasnem petju čitalniškega ženskega zbora.

Poleg prekrasnega petja, o katerem nam je porok naš znani ženski pevski zbor goriške čitalnice, imeli bomo pri liko občudovati tudi prekrasne žive podobe, ki se bodo vprizarjale pri vsaki točki. Da odbor naše ženske podružnice sv. Cirila in Metoda to izvrstno razume, prepričali smo se že druge krat, posebno pa pri „Sneguljici“. Letos bodo pa žive podobe še veliko lepše in pomenljivejše. Odbor je tudi preskrbel celotni tekst vseh pevskih točk in deklamacij, ter ga bode lahko vsakdo dobil pri blagajni za 20 vin. Nadejamo se torej, da storé vsi pravi rodoljubi svojo narodno dolžnost ter da bode dvorana goriške čitalnice jutri zopet polna do zadnjega kotička.

Umrl je v Gorici v sredo zvečer ob 8½ nagle smrti v 84. letu svoje dobe g. Josip Kavčič, c. kr. notar. Ta vest je bolešno presenetila vse njegove ožje znanke, ki so ga, čeravno v visoki starosti, še isti dan videli možko korokati po mestu in katerim je bilo znano, da se je še isti dan, kakor navadno mudil v svoji pisarni. Pokojnik je namreč ob navadni uri večerjal s svojo družino doma in ga je, kar pri mizi zadela kap, tako, da je po kratkih trenutkih izdihnil svojo dušo. Pokojnik je bil rojen na Razdrtem ter je potekel iz znane in imovite družine Kavčičeve. Po dokončanih pravnih študijah, vstopil je v državno službo in je na

zadnje služboval kot sodni pristav v Ajdovščini. Kot navdušen Slovan, česar ni nikdar in nikomur prikrival, imel je kot c. kr. uradnik vse polno sitnostij v raznimi svojimi predstojniki, ki so bili skoraj izključno sami nemški birokrati, kateri bi radi v žlici vodi utopili vsakega, ki je menil, da so Slovenci tudi ljudje, in da imajo oni po božji in človeški postavi ravno iste pravice, bodi si pa v jezikovnem ali pa tudi v vsakem drugem pogledu. Teh in enakih nazorov pa ni pokojnik, kakor smo že zgoraj omenili, nikdar in nikomur prikrival in za to je imel tudi med našimi birokrati in tudi domačimi klečeplazi vse polno nasprotnikov. Zato pa je prišlo do tega, da je šel v pokoj ter se nastanil okoli l. 1871 v Komnu kot notar, kjer je ostal do l. 1887, dokler ni bilo ustanovljeno v Gorici mesto slovenskega notarja, katero je bilo podeljeno pokojniku. Pokojni notar Josip Kavčič, bil je na Goriškem eden izmed prvih, ki so orali ledino na polju slovenskega uradovanja in dopisovanja s c. kr. uradi. Da je moral tudi zaradi tega preživeti marsikatero grenko uro, in da so se mu posebno iz začetka delale vsakovrstne sitnosti, tega nam ni treba pač posebno poudarjati. Za vse to pa se ni pokojnik prav čisto nič zmenil, marveč je neomahljivo in odločno vedno in povsod stal na svojem stališču, do konca svojega življenja. Bodi mu zaradi tega med goriškimi Slovenci ohranjen v znak hvalečnosti trajni spomin in naj med nami mirno počiva.

Pogreb se je vršil včeraj popoldne ob 2. urah in pol. Udeležilo se ga je mnogo odličnih rodoljubov iz Gorice in pokojnikovih čestilcev. Pogreba se je udeležil tudi voditelj tukajšnjega okrajnega glavarstva, dvorni svetnik grof Attems, več svetovalec okrožnega sodišča kakor tudi več odvetnikov in notarjev. Med spremljevalci bil je tudi bivši deželni predsednik kranjski g. baron Winkler.

Umrl je dne 16. t. m. v Cerknem bivši dolgoletni župan, cerkv. ključar, c. kr. poštar, ud c. k. okr. šolsk. sveta, načelnik cestn. odbora in posestnik Peter Podobnik, previden se sv. sakramenti, v dobi 69 let. Bil je mož stare korenine, izvanrednih zmožnostij, dobro znan po celem Tolminkem. Svetila mu večna luč!

Popravek. — Uredništvu „Gorice“, tu „Gorica“ z dne 14. t. m. št. 21. je priobčila na drugi strani članek z naslovom: „Kdor zna pa zna. Vse za „liberalna“ načela, namreč za svitile kronice“, v katerem je nonatisen dopis iz Kobarida v št. 19. „Soče“ o Singerjevih strojih ter omenjen dopis v 20. števil. „Soče“ iz goriške okolice o Pfaffovih strojih v zalogi trdke Saunig & Dekleva. Z ozirom na ta članek zahtevamo v smislu § 19. t. zak. naslednji popravek: Ni res, da je dobila „Soča“ najprej dobro plačan dopis iz Kobarida, potem onega iz goriške okolice, marveč res je, da sta bila priobčena oba dopisa kot glas iz ljudstva brezplačno, dopisa nista bila dobro plačana, marveč ne uredništvo ne upravnništvo ni prejelo ne zahtevalo za priobčenje niti vinarja.

V Gorici, 16. marca 1903.

Ivan Kavčič, urednik „Sočen“; Ivan Meljavec, vodja „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček in upravnik „Soče“.

Opomba uredništva. — Ta popravek bi bil torej tisti škripec, v katerega nas je spravila „Soča“, kakor se sama baha v zadnji številki. Ha, ha, hal Kdo bi se na glas ne smijal takim pri-smodarijam. „Soča“ sama pravi, ko je prisiljena natisniti kak popravek v smislu paragrafa 19. tisk. zakona, da taki popravki ničesar ne popravljajo, ter da ne dá ona za take popravke piškavega oreha. In mi iz z nami vsak razsoden človek naj bi kaj dal za tak popravek? Pejte, pojte se solit in ne smešite se dalje z vašimi popravki. Da bodo naši čitatelji vedeli, kaj se vse lahko popravlja v smislu paragrafa 19. tisk. zakona, navedemo jim tale slučaj, ki bi se prav lahko prigodil. „Gorica“ bi prinesla kako vest, v kateri bi bilo rečeno, da se je lastnik „Soče“ v drugič poročil. Lastnik „Soče“ pa bi v smislu paragrafa 19. poslal „Gorici“ popravek, v katerem bi stalo: Ni res, da se je lastnik „Soče“ v drugič poročil. In „Gorica“ bi bila v smislu omenjenega paragrafa prisiljena vsprejeti tak popravek. Iz tega si čitatelji lahko napravijo lastno sodbo o pravi vrednosti takih popravkih in posebno pa še, ako jih je spisal lastnik „Soče“ in sta jih podpisala njegova uslužbenca, urednik „Soče“ in vodja njegove tiskarne. Saj se razumemo, kaj ne?!

Barabski napadi na dr. Rojica v „Soči“. — Ti napadi se v „Soči“ še vedno nadaljujejo. Ko smo v predzadnji št. falotskega mazača teh napadov opla-

zili, kakor je zaslužil, po glavi, bili smo prepričani, da bode svoje delo s še večjo srditostjo nadaljeval. In da se nismo motili, nam je v dokaz zadnja številka „Soče“. Liki pes, katerega, ko se zaganja v te brez povoda, počiš po glavi, stresal je tudi falotski mazač svojo glavo, nekoliko zacvilil, potem pa laja še hujše. Sicer pa mu bode povedano, da je njegovo bevskanje slično onemu psa, ki se po noči zaganja v luno, ne da bi se luna kaj zmenila za njegovo togoto.

„Pejte ga noter“ kriči in vpije zadnja „Soča“ na ves glas, tako da je postala proti koncu že hripava. „Pejte ga noter“ z inserati in z oglasi vpije in laže „Soča“, češ, da sta „Soča“ in „Primorec“ na Goriškem najbolj razširjena in najbolj čitana slovenska lista, dočim je resnica, da se mora po deželi „Soča“ danes že po dnevu z lučjo iskati, a se vsiljeni „Primorec“ k večjem rabu le za to, da se vanj zavije slanina in gnjati, kakor se je pripetilo nekemu našemu prijatelju, ki je dobil gnjat, zavito v štiri „Primorce“ jednega in istega dne. Ta židovska reklama gabiti se mora pač vsakemu poštenemu človeku, posebno pa še za to, ker sloni na laži, katere se lahko potiplje s prstom. Lastnik „Soče“ pravi sam v svojem „Kazipotu“, da se tiska v njegovi tiskarni tisoč iztisov „Soče“ in dva tisoč iztisov „Primorca“. To pravi torej on sam, veruje mu pa le kdor hoče. Znano je pa „Soči“ popolnoma natanjko, da se drugi slovenski politični listi tiskajo v veliko večjem številu in vendar nesramno kriči in vedoma laže, da sta „Soča“ in „Primorec“ najbolj čitana in razširjena lista na Goriškem.

Trgovska zbornica v Gorici ima danes popoldne svojo sejo. Na dnevnem redu je med drugimi točkami tudi ona, da se trgovska zbornica izreče o prošnji štanjske občine, da bi se v Štanjelu obdrževala poleg obstoječih dveh še dva nova sejma.

Bodite previdni pred laškimi delaveli. — V bližini goriškega mestnega pokopališča se nahaja opekarna, v kateri delajo navadno izključno delavci iz sosedne blažene dežele. O teh delavcih čuli smo posebno iz ust sosednih krčmarjev razne pritožbe. Ti ljudje so namreč pogostoma jako predrzni in skrajno nadežni. Poleg tega pa izginejo večkrat kar čez noč in zapustijo pri naših krčmarjih neprijetne spominke. Tako je n. pr. izginil te dni neki Miklavž Zuchiatli iz Št. Vida videmskega, ter je odnesel neki Mariji Komel z Grčine pri kateri je bil na stanovanju 60 K.

Sam se je prijavil oblasti. — Tukajšnje okrožno sodišče je izdalo proti nekemu Josipu Berbulu rojenemu v Gorici, a pristojnemu na Ogrsko tiralico, kjer je bil obtožen zaradi goljufije storjene na škodo tukajšnjih trgovcev gosp. Draščeka, Sauniga in Dekleve. Hodil je namreč po deželi in ponujal in prodajal šivalne stroje v imenu omenjenih trgovcev, a si je pridržal denar, katerega je dobil, za se. Berbula iskalo je tudi zaradi goljufije rovinjsko okrožno sodišče in tudi puljska sodnija. Berbul je obhodel baje že pol sveta. Bil je po celi Evropi, v Aziji in v Ameriki. Konečno pa je prišel na Reko, ker je moral iti zaradi bolezni v bolnišnico. Ko je pa okreval, je prišel v Gorico ter se predstavil tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu.

Pretep med finančno stražo in furlanskimi kmetijskimi fanti. — V nedeljo zvečer pripeljala sta se finančna stražnika Josip Schub in Rudolf Hummer na kolesih do Fare, kjer sta, ker je bilo temno in ker nista imela svetilk, nehote zadela ob par kmečkih fantov, ki sta šla takrat po cesti. Razdraženi in nejevoljni

fantje so očitali ne prav prijazno finančnim stražnikom, njihjo neprevidnost. Beseda je dala besedo in konečno prišlo je do krvavega pretepa, v katerem sta služili kot orožje stražnikom bodali, fantov pa kamenje. Bili so pa vsi ranjeni stražniki in fantje in sicer nekateri prav nevarno.

Konsumno društvo, ustanove delavci v Podgori.

Iz Solkana nam pišejo: Dne 15. t. m. je udaril pred gostilno g. Ravničarja Josip Gomišček Janeza Komela tako močno, da se je zgrudil pri ti priliki na tla in je ostal delj časa v nezavesti. Prepeljati so ga morali potem v bolnišnico usmijjenih bratov v Gorico, kjer so mu morali napraviti tri šive na ustnicah. — Komela so pa redarji in orožniki odvedli v domači zapor.

Izpred sodišča. — Josip Trinko, ki je pri nekem plesu v Podbrdu težko ranil Antona Trznika, je bil od tukajšnjega okrožnega kot kazenskega sodišča obsojen na osem mesecev ječe z enim postom na mesec.

Dne 30. t. m. se bo vršila pred sodnijo kazenska obravnava proti me-sarskemu pomočniku Antonu Doljaku, zaradi grdega ponašanja v Solkanski župni cerkvi na božični večer, o čemer smo svoječasnno poročali.

Aretirali so prepotentnega madžarskega berača Auerja Antona iz Eölsler-Galla pri Budimpešti, ker je jako impertinentno prosjačil po goriških gostilnah.

Zaprli so na stolnem trgu 52 letnega Remica Rudolfa iz Kala, kateri je bil že iztiran iz Gorice.

Nesreča. — Kmet Štefan F. iz Kojškega dela je nad nekim potokom. Nesreča je hotela, da se mu je spodrsnilo in padel je 3 m globoko v potok. Poškodoval se je pri ti priliki tako močno da so ga morali peljati v tukajšnjo bolnišnico.

Ogenj. — Od četrta na petek po noči je uničil požar hlev in jeden voz izvoščeku Alojziju Kumarju, stanujočemu na Cingrofu v ulici Coronini št. 4.

Pevsko društvo „Narodni Dom“ v Škrblini priredi po 13-letnem svojim obstanku prvo veselico dne 3. maja. — Vzporod se objavi pravočasno. Toliko na znanje sosednim društvom.

Odbor.

Velika tatvina v cerkvi novega sv. Antona v Trstu. — Gospa Eliza Ferfolja bila je v sredo v cerkvi novega sv. Antona v Trstu. Ko je odpravila svojo molitev in se je odpravila iz cerkve, zapazila je, da ji je zmanjkal mošnjček, v katerem je imela 1500 K in nekaj loterijskih papirjev. Naznanila je tatvino policiji ter povedala, da ima na sumu nekega moža, ki je klečal poleg nje v cerkvi.

Ogenj na Nanosu. — V četrtek zjutraj, je nastal na Nanosu ogenj, ki se je raztegnil na kakih 570 štirjaških m. Ker je pihala burja, se je ogenj jako hitro širil navzdol proti dolini. Da bi ogenj omejili, trudili so se ognjegasci iz Postojne, vse polno kmetov in orožniki.

Krvavi izgrediv v Budimpešti. — Včeraj so slavili v Budimpešti obletnico Košutove smrti. Pri tej priliki je prišlo do velikih izgrediv. Ranjenih je bilo vse polno dijakov, policajev, poslancev in mnogo drugih ljudi. V bolnišnico so morali prenesti nad 40 oseb, aretirali pa so jih nad 60.

Čin blazneža. V Belerbergu pri Ulmu je kmet Weihmann umoril in razsekal svojega očeta in mater s sekiro in pobil vso živino.

Zahvala.

Izrekamo toplo zahvalo vsem onim p. n. gospodom, ki so predragemu soprogu oziroma očetu

Josipu Kavčiču,

c. kr. notarju,

izkazali zadnjo čast.

Žalujoči ostali.

Gorica, 20. sušca 1903.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmernne. Postrežba poštena.

Opravljen soba

se odda v najem pri sv. Roku, ulica Canonica št. 4. II. nadstropje.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču št. 12. v Gorici, prodaja se po znižani ceni — 2 kroni 60 vin.

Veliki teden all Velika noč,

spisal prof. A. Marušič.

Knjiga se pošilja po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom pošlje, naj pridene še 20 vin. za pošto.

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. šte. 25.

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mline v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

zimске konjske plahte

izvrstne kakovosti, gorke, volnene, mehke z barvanim obrobom, porabljive tudi za odejo, po jako nizki ceni. Vrsta A plahta

za delavce, siva z barvanim obrobom, 145/190, dobre kakovosti, kos po 4 K. Vrsta B, siva plahta za izvoščike z rdečimi in rumenimi progami 145/190, prav dobre kakovosti, kos po 5 K. Vrsta C double volnena gospodska plahta, siva z rdečim obrobom, dvovrstna, 150/200, najboljša, kos po K 7-50. Vrsta D Montan-plahta, siva z modrim obrobom 150/190, izvrstne kakovosti, kos po 9 K. Vrsta E prima črna omnibus-plahta, 155/120, krasna in trajajoča, kos po 10 K. Posilja se proti povzetju. Neodgovarjajoče zamenja se brez zadržka.

Naslov: M. Rundbakin, Dunaj. IX. Berggasse št. 3.32a.

Edina tovarna plina Acetylen

v Gorici,

dovoljena po c. kr. namestništvu v Trstu z dne 12. febr. 1903, št. 3462.

Podpisana sprejemata vsako delo za razsvetljavo stanovanj zasebnikov, delavnic, javnih prostorov itd. po jako zmernih cenah. Vsa naročena dela se izvrše točno!

Prevzemata tudi za izdelovanje vseh kleparskih in medenih (mesingastih) izdelkov, kakor moderne sesalke (pumpo), škropilnice, žveplalnike in sploh vsa druga hidravlična dela.

Priporočata se z odlič. spoštovanjem

R. Cioli & L. Buttinaschi.

Gorica, Riva Castello št. 4.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Naznanilo.

Moke Ebenfurthskega mline gg. Schoeller & C., c. i. kr. dvornih zalagateljev, dobivajo se na drobno in debelo po konkurenčnih cenah v zalogi

I. Švara & Comp. — Komen.

Ravnokar se je otvorila nova trgovina

manufakturnega blaga,

Hedžet & Koritnik,

v Gorici, na voglu Corso Verdijske in Šolske ulice.

(poslopje prejšnje okrožne sodnije.)

Na zahtevanje se pošiljajo uzorci.

Cene nizke, postrežba točna!

Novotrgovina konkurenčnega blaga!

V odlikovanem fotografskem atelje-u

Anton Jerkič,

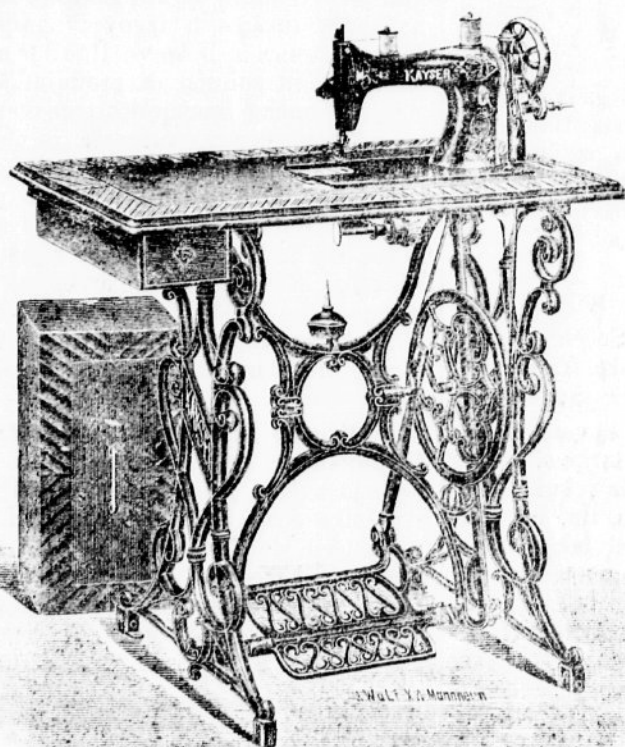
v Gorici,

Gospodska ulica št. 7
drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotografsko stroko spadajoča dela v najmodernejšem štilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporoča se tudi v izdelovanje krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Ant. Jerkič,
fotograf.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakor tudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

burska dvokolesa

ter

angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. — Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 vin. — Edina mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,

ulica Municipio št. 1.

„Krojaška

zadruga“

Gorica,

Gospodska ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izberi. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chiffona in prtenine, hlačevine, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovrtnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in pogrinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštne prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsa tiskana in soboto ob 11. uri predpolitice za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pače na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan: celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobačarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nonskih ulicah in Lebau na Verdijevev tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglašje in naročnine pa na upravnništvo "Gorice". Oglašje se računa po petstvestih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin, 2-krat po 10 vin, 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska "Narodna tiskarna" (odgov. J. Marušič).

Nacijonalna vlada.

Ravno v teh dneh, ko venci na gomili velikega Slovan Riegra niti niso še zveneli, je posebno pomembno, kar je ministerski predsednik dr. Körber govoril o priliki promačunske razprave v avstrijski zbornici v seji dne 11. t. m. V naslednjem hočemo razmotrivati zanimivo snov, ki nam pri tej priliki prav razkošno sili v pero.

Narodna borba avstrijskih Slovanov pričinja uprav v oni dobi, ko se je najživahneje razvilo politično delovanje dr. Riegrovo in ta borba je pričela na Češkem.

Bilo je leta 1848, ono viharo leto, ki ostane v zgodovini naše države zapisano s krvavimi črkami. Čehi so, videč, kaj nameravajo proti njim Nemci, zahtevali ravnopravnost z Nemci, kateri so hoteli imeti nadoblast in torej tudi prvo besedo na takozvanem frankobrodskem zboru. Čehi so se iz početka proti temu protivilo mirno, ko pa so Nemci postali predrznejši in so na vso moč zasramovali Čeha in njih narodne pravice, takrat pa je postal boj strasten. Odposlanci frankobrodkega parlamenta, ki so prišli v Prago, so tudi takoj sprevideali, da Čehov ne pridobe za udeležbo zboru in vrnili so se. Tem možem je dr. Rieger rekel v obraz: "Avstrija mora biti neodvisna država, ker so njen glavni element Slovani". Ko pa je na to začel jeden odposlancev sramotiti Čeha in je dejal, da se mora njih privoljenje dobiti s silo, je dostavil dr. Rieger: "Na te argumente Vam bodo Čehi odgovorili s kijem!"

Ta točka v narodni borbi Čehov proti pohotnosti Nemcev je jedna najznamenitejših, ker od tu naprej se je začelo burno razvijati narodno delo ne samo Čehov, marveč vseh ostalih Slovanov monarhije. Koj takrat že pa se je pokazalo, da Nemci ne kanijo družega nego zaviti vrat avstrijskim Slovanom ter da jih v tem hočejo na vso moč podpirati avstrijske vlade. Saj je že tedanja dunajska vlada omogočila, da so se izvršile volitve v frankobrodski parlament tako, da bi se hoteli Nemci in Madjari razdeliti v nadvladje v monarhiji na škodo drugih narodnosti, kar vse pa so potem preprečile krvave homatije v državi.

Ali kako so se izkazale vse pozneje avstrijske vlade nasproti Slovanom, to

uči avstrijska zgodovina in ni da bi ponavljali.

Kar nas mora pa nad vse zanimati, to pa je baš debata v gori omenjeni seji poslanske zbornice 11. t. m.

V tej seji so razni slovan-ski poslanci slikali politične razmere v naši državi tako, da je bil podan dokaz, kako so avstrijske vlade ostale zveste svoji nalogi zatiranja Slovanov, nalogi, ki se je tako glasno pojavila že v onih prvih dneh Riegrovega delovanja.

Avstrija mora biti neodvisna država, ker so njen glavni element Slovani, je dejal Rieger in to zahtevo pokojnega Riegra je prav temeljito podkrepil v prej omenjeni seji rusinski poslanec Romanczuk, ko je dejal: "Od vseh narodov v Avstriji sta le dva ali trije, katerih obstanek je omejen na Avstrijo, namreč Čehi, Slovenci in Hrvatje, v kolikor so poslednji ločeni od Srbov, — vsi drugi narodi so raztegnjeni čez meje Avstrije in imajo v inozemstvu središče svoje narodnosti. Kako pa začeti, da te druge narodnosti — mej katerimi so seveda tudi Rusini — ne bodo silile k svojim središčem in bodo zvesto držale z Avstrijo? Jedino tako, da avstrijska vlada zagotovi njih narodni obstanek. Ali avstrijske vlade tega dosedaj niso storile v polnem obsegu, marveč so se omejile v izvajanju tega načela samo na nemški narod (in Italijane! op. ur.), ne gledé na to, da isti vkljub temu škilijo proti svojemu središču zunaj mej avstrijske države in je baš vsled tega poslednja prišla v neko odvisnost od inozemstva, katera postaja čedalje bolj usodna za zares avtohtonne avstrijske narode, Slovane, ki so glavni steber države.

Značilno zopet je bilo, kar je povedal v tej seji Čen dr. Kramar, ki je dejal: "Nemška ljudska stranka najbrže ni brezplačno postala vladina stranka in zdi se nam, da se je to zgodilo zaradi tega, da je vlada cesarju zveste Slovence na Spodnjem Štajerskem žrtvovala nemškemu nacionalcem! Mi prav dobro vemo, kam silijo tendence, za katerimi stremi Práde na Češkem in ako ta mož hvali vlado, je znamenje, da mu je vlada v marsičem prišla naproti. Iz uradniških imenovanj vemo, da vlada podpira one tendence in ministerski predsednik, ta

avstrijski uradnik par excellence se kaže pravcatega angelja varuha nemško-nacijonalne politike, ki smatra za svojo najsvetejšo dolžnost, da spravi Nemce, ki so nekaj časa obračali hrbet državi, zopet v krilo države".

Že vse tu povedano je neovržen dokaz za to, da vlada poliglote države Avstrije ni vsestranski pravičnina, marveč, da se prav močno nagiba k temu, da postane ono, kar hočejo iz nje narediti gori v Berolinu, namreč — nemška nacijonalna država ali tudi sestavni del iste.

* * *

Ali še značilneje v tem pogledu pa je nad jedno uro trajajoči govor Körberjev v onem delu, ki se peča z narodnostnimi odnošaji.

Takoj v početku tega svojega govora je ob ugovorjanju s strani Slovanov dr. Körber trdil, da njegova vlada ni nacijonalna ter da ista ne zasleduje jednostranske narodnostne politike. Ali takoj za tem že bere levite raznim nemškim, poudarjamo: **nenemškim** strankam, da naj bodo treznejše v svojih političnih aspiracijah.

Gledé nas Slovence v pravi dr. Körber, da ni resnično, kar navajamo v svojih tožbah nasproti svojim političnim sovražnikom in to, da more izreči na podlagi „najskrbnejših in najzanesljivejših poizvedovanj“. Ostanimo za prvo pri tej točki. Ali dr. Körber prav nič ne ve, kaj se godi na Koroškem, ali ne ve, da je baš takozvana nemško-nacijonalna t. j. vladina struja oropala tamošnje Slovence zadnjega mandata v javnem zastopu? Ali ne ve ministerski predsednik, da so koroški Slovenci uprav pred očmi in s pomočjo njegove vlade postali brezpravni kakor turška raja? Kaj pa slovenski gimnazij v Celju, kaj pa slovenska mestna šola v Trstu in kaj slovenska mestna šola in slovenska gimnazija v Gorici? Ali so vsa ta dejstva v nasprotju z neopravičenimi tožbami slovenskih zastopnikov do vlade? Ali morejo „najskrbnejša in najzanesljivejša poizvedovanja“ dr. Körberja vse te žalostne resnice spraviti s pozorišča?

Čehom je dr. Körber z neprikrito ironijo dejal, da „trenutek že pride, ko si bodo Nemci in Čehi (Körber je dejal: „pemci“) v roko segli“.

torej! (Se vsekne in odkašlja ter se namaze pod nosom z razmočenim duhanom.)

Najslajša je vodica,
Kar ima svet jedil. —
Je boljša, kot potica
In masla pet metil.

Najslajša je vodica,
Kar ima svet pijač:
Je žeje tolažnica,
Ko sit si svinjskih krač.

Najslajša je vodica,
Od svetnega blaga:
Studenčnica, strešnica,
O vsaki to velja.

Zatorej, oj vodica,
Vodica, božji vir,
Ti — čista si devica,
A vino — črn hudir. —

Kleon: (Ironično.) Krasna pesem! — Pretresljiva.

Sokrat: (Resno, važno.) Ako ti to ne seže do srca, moraš imeti namesto srca — krompir.

Pindar: (si zadovoljno pogladi brado. — Zunaj prične nekdo gosti na

Neskonečni križevi pot jezikovnega vprašanja za Češko in Moravsko in stvari, o katerih je govoril dr. Kramar, pač opravičujejo „Körberjeve nade!“

Ne manj zanimivo je bilo, kar je min. preds. rekel gledé Slovanov ob klicu Bianchinijevem: „Hrvatov!“ Dalmacije. Dejal je, da je vlada vsikdar pripravljena Slovanom Dalmacije v njih kulturnem in gospodarskem prizadevanju priti na pomoč ter sodelovati pri tem, da ta lepa, a tako zanemarjena dežela pride do veljave, katero zasluži.

Kako površne in neresnične besede zopet to! Ali dr. Körber ne ve, da se vrši v Dalmaciji pravcati lov iz Berolina in Budapešte doli, da se to deželo spravi čim prej v pruski in madjarski jarem? Ali so mu neznana razna prizadevanja nemškega elementa na uradniških mestih, da se zanese nemški duh v javno upravo v Dalmaciji? Kaj pa ital. irredenta? Ali tudi o tej nič ne ve dr. Körber? Potem moramo zares občudovati njegova „najskrbnejša in najzanesljivejša poizvedovanja“.

Vrli zares so ti nemški ministerski predsedniki v državah, kjer žive Slovani! Kakor Bülow v Berolinu, ki je čisto poudarjal, da noče lasu skriviti Poljakom v Poznanju, a le zahteva, da pusté svojo narodnost in postanejo Nemci, jednako Körber na Dunaju, ki trdi, da hoče vse dobro Slovanom, pri tem pa njegova vlada z dejanji kaže, da je zares nacijonalna vlada in sicer v pravem pomenu besede: nemško-nacijonalna vlada.

Dopisi.

Z dežele. — „Soča“ in nje dopisniki — (učitelji?) — so vže stokrat in stokrat očitali kat. duhovščini, da se smatra za nedotakljivo, za nekako „privilegirano kasto“, katerej ne bi smel nihče kaj očitati. A glej! Kar se je do sedaj redno predbacivalo — edino le duhovščini, na to so vzeli sedaj kakor se zdi, nekaj patent gg. učitelji, ki se zvijajo in cvilijo, ako čutijo le nekoliko nasprotno sape, kakor zacvilil pes, ako mu stopiš na rep. Tako se je neki dopisnik „Z dežele“, kateremu se pa vže na nosu pozna, da mora biti v zelo tesnih zvezah z okr. šol. svetom v Tolminu, če ni celo njegov ud?, cum ira et studio — razkoračil v 20. številki „Soče“ nad „kavci“, ki hočejo v šoli tudi nekaj vedeti, dasi „nimajo za to potrebne strokovne izobrazbe — (metodika in pedagogika, kaj!) — ne dobre volje“. Kaj pa je dosegel s tem?

zunaj. — Toda jaz moram oditi. (Vstane zopet.)

Pindar: Jaz pa ne grem še. Godba mi jako ugaja. Godba in poezija sta sestri. (Odloži palico in sede zopet.)

Kleon: Pozdravljam! Na svidenje! (Odide.)

Tretji prizor.

Terzit, Tirtej in prejšnji.

Terzit: (vstopi. Grd človek, odurnega, zagorelega obraza; ima čudno brado, šepa na eno nogo, na prsih mu visi svetinja. Potresa rudečo dragonsko kapo in prosi milodarov.) Mila gospoda, usmilita se revežev in dajta bor novčič potrebni! —

Sokrat in Pindar: (dasta Terzitu vsak nekaj.)

Terzit: Stotera hvala, mila gospoda. Pozejdon varuj vaju povodnji, Hefast ognja, Apolon kuge, lakote, vojske. Cerber vaju ne obljaj v Hadu! —

Tirtej: (nategne pred odprtimi

LISTEK.

Sokratov god.

Veseloigra. — Spisal Soški.

(Dalje.)

Sokrat: Kaj si pa toliko pisal z vilicami po mizi?

Kleon: Hm, to vprašaj! Saj veš, kaj roji pesnikom po možganih. —

Pindar: (Ne vedoč, o čem se govori.) Dá, čas je. (Poje bolj zá-se.)

Ne grem domov

Ne grem domov,

Je vince presladkô...

(Prime kozarec in ga nagne, a ga takoj odloži.) Huuu... (Se strese.) Preveč česlovine ima to vino v sebi veš, Sokrat. Oprosti, da sem tako odkritosrčen. — Eh za nas, za nas je najbolja — vodica.

Kleon: (S porednim nasmehom.) To je da, bolja kot močnik iz „šnofovca“. —

Pindar: (išče tobačnico.) Kam sem jo neki vtaknil? — V žepih je ni, na mizi je ni. — Kje je? —

Sokrat: Kaj si pa izgubil? — Kako rimo?

Pindar: (Nevljno.) Tobáčnica mi je nekam izginila.

Sokrat: (se smeje na vse grlo, z njim tudi Kleon.) Glej, tam v kozarcu jo imaš.

Pindar: O — Cerber in Tartar! — Kedaj mi jo je zločesti demon potisnil v kozarec?

Kleon: (se tako smeje, da se tolče ob kolena)

Sokrat: Otodi si jo sam vrgel v kozarec mesto jabelka. Se-li ne spominjaš?

Pindar: Mogoče! — (Vzame tobačnico iz kozarca in jo obriše s čepno ruto.)

Kleon: (premaga je smeh.) Predavaj nama ono pesem, katero si zložil tačas tu pri mizi. Rada bi jo slišala sè Sokratom.

Pindar: No, v tem vama lahko

Pribijemo še enkrat, da so se osebe, katerim priznavajo učitelji v šoli merodajnost, izražale opetovano, da zapazajo boljše in lepše uspehe na šolah za silo, kakor na rednih šolah. Ako hočete kaj več izvedeti, informirajte se nadalje!

Predno govorimo o šolah za silo, vam moramo biti res hvaležni (?) za lojalnost, da vendar niste naravnost trdili, da bi bili mi „kavci“ krivi, da „steje leta 1903 po Kr. rojstvu tolminski okraj 29 rednih šol in 12 šol za silo“ — (kako natanko!) —, ker vendar nekemu podtikate krivdo — na tem kričečem slučaju, ko z nekako povzdignjenim glasom vprašate: „V katerem okraju v Avstriji se še dobi tako razmerje?“

Kaj pa je „šola za silo“? „Šola za silo“ imamo tam, kjer radi pomanjkanja svetnih učiteljev ponudi okrajni šolski svet poučevanje duhovniku, če tudi imajo le svetni učitelji „potrebno strokovno izobrazbo in dobro voljo“, ker so nekoliko povohali Lindnerja. Tako se namreč učitelji sami hvalijo, in seveda njih hvala ne smrdi!! In zakaj se pa ponudi duhovniku poučevanje. I no, zakaj?, pač zato, bi sodil vsak pameten človek, da bi navadil otroke za življenje potrebnih reči, da bi jih uzgojil v versko-nravnem duhu. A tako ne sodi dopisnik „Z dežele“ v „Soči“, marveč indirektno trdi, da se mu ponudi radi tega, da bi „ljudstvo poneumnil“; torej dosledno mora dolžiti okrajni šolski svet „ljudskega poneumljenja“! Ali smo s tem „pogrunтали“ tvojo visoko filozofijo, g. dopisunec! ki si mnenja, da stane tudi „poneumljenje“ denar; ki si pa revež v svoji gorečnosti pozabil povedati, da dobi duhovnik za „poneumljenje ljudstva“ samo 200 K na leto, med tem ko dobiš ti gotovo osem ali devetkrat več v ravno isto svrhu! Ali hočemo iz tega sklepati, kako stopinjo izobrazbe — pardon! — „poneumljenja“ si vže dosegel v šoli z otroci!!?

Vedite pa, da se vsak duhovnik vže s tem zelo žrtvuje, ako sploh prevzame poučevanje v šoli, ker je, posebno v sedanjih časih, vže tako preobložen s svojimi stanovskimi opravili in nima 23 prostih ur na dan, kakor je „Soča“ nedavno trdila. Če pa vendar doseže v šoli prav dobre uspehe, kar sami priznavate; če žanje pohvalo od strani, o kateri se pač ne more trditi, da trobi v „klerikalen“ rog; če slednjič dobiva še častna priznanja za „neumorno in uspešno delovanje kot pomožni učitelj na šoli za silo“, boste pač menda vedeli, kje je tista vnetost „klerikalcev za šolo“!!

Ker trdite, da „v šoli nismo dosegli uspehov“, zakaj pa ne poveste, kakšne uspehe ste vi dosegli v preteklih letih na rednih šolah? Bog ve, ali bi se ne morda tudi glede vaših uspehov lahko reklo, da „izjeme potrjujejo pravila“ v istem smislu, kakor to podtikate pomožnim učiteljem?! dasi se pri vas celoletni uspeh določuje menda po redih v razrednici, na šolah za silo pa po faktilnem znanju otrok pri nadzorovanju po g. šol. nadzorniku! Torej, govorite jasneje!

Ali je ljudstvo bolj zadovoljno s šolami za silo ali z rednimi šolami, o tem se ne bom pričkal z dopisnikom, ker se čujejo glasovi za to in ono. To pa mu povem, da v dandanes vže vsak kmet pri nas, da bi se mu davki prav nič ne znižali, tudi če bi se zadovoljil s šolo za silo; in da so v kraju tam, kjer je redna šola, ravno take šolske dolžade, kakor tam, kjer je samo šola za silo! Ako torej ljudstvo davek vže mora plačevati, zakaj bi ne zahtevalo redne

šole, posebno ker svetni učitelj ložje doseže v šoli dobre uspehe, in jih tudi v resnici doseže, ako ima le „resno voljo“. — Vidite torej, „res, liberalcu je lahko farbat liberalca!“

O bivšem vikarju-učitelju na Pečih nah toliko: Gosp. šolski nadzornik je lojalno predlagal, naj bi se mu dala enkratna častna nagrada v znesku 100 K, ker je neumorno in uspešno poučeval, a je propadel s svojim predlogom, ker mu učitelji za ta slučaj niso priznavali merodajnosti! Ako se je pa pozneje g. Nemec obrnil s prošnjo do okr. šol. sveta, ni prosil pač nič drugega, nego nagrado, katera mu je bila vže nekako obljubljena, gotovo pa zaslužena. Sicer pa, če bi bil tudi prosil podpore, ne bi bil to noben delikt; tudi marsikdo iz vaših vrst je vže prosil podpore in jo tudi dobil — da je plačal svoje dolgovce! Ali ni tako, visoka gospoda!?

Vedno vpijete: „Povišajte nam plače“, a sami ne privoščite drugim niti drobtinice — reveži!

Sapientni sat!

Iz Kobarida. — (Občni zbor „Slovenskega katoliškega političnega in gospodarskega društva za kobarški okraj“.) — V nedelje 15. t. m. je imelo „Slov. kat. pol. in gosp. društvo za kobarški okraj“ svoj II. občni zbor v Kobaridu v salonu „pri Nemcu“. Iz celega okraja so privreli vrli možje v Kobarid, zbrali so se k občnem zboru v tolikem številu, da vseh ni mogel zajeti Nemčev salon.

G. predsednik, Ivan Lapanja, pozdravi zbrane zborovalce, omeni nekaj točk gospodarskega pomena in pojasni posebej snovanje samostojne zveze mle-karnic kobarškega okraja. Nato prepusti besedo g. društvenemu tajniku.

Ciril Metod Vuga v živih besedah se spominja dogodkov preteklega leta, prav posebno zadnjih borb dopolnilne volitve v deželni zbor. Tukaj so naši možje v zamotanih razmerah naše politike vdrugič pokazali svojo odločnost in vzšli tudi s tega bojišča kot zmagovalci. Slava njih kat.-nar. odločnosti! Katoliško politično društvo v Kobaridu ki je ravno v zadnjih deželnozborskih volitvah razvilo svoje mlado a čilo življenje, stoji danes prav trdno in je važen faktor, s katerim mora računati liberalna stranka in s katerim se je precej ob njegovim nastopu uračunila. Da je stališče kat. narodne stranke na Kobarškem čim dalje trdnjše, so pokazali ravno zadnji društveni shodi, ki so bili zmagovalni pojavi katoliške zavesti.

Društvo si je do malo v vseh krajih kob. okraja priborilo večino, njegova naloga ostane, da si to večino ohrani in utrdi.

V gojenje in ohranjenost kat.-nar. zavesti naših mož in mladeničev, se je lani v Kobaridu zasnovalo „Katoliško podporno in izobraževalno društvo“, ki danes vrlo dobro uspeva. To je bil liberalcem nov povod napadanja kat. stvari v Kobaridu. In da bi to društvo, ki ima širši delokrog, oslabil, so v kobarški okolici začeli ustanavljati liberalna bralna društva. Tako društvo so ustanovili in danes že stoji na Iderskem. V njih se beró najstrupenejši slovenski časniki kot „Soča“, „Primorec“, „Slovenski Narod“, „Rodoljub“, ki morejo v našem ljudstvu le zastupati najblajša čustva vere in nravnosti. Govornik obžaluje, da so se snovatelji tega društva našli med našim ljudstvom in pravi o njih: „to

niso naši možje, to niso slovenski rodoljubi!“ Sicer se pa mi takih pojavov ne plašimo, ker to niso nikake politične trdnjave, ob katerih bi se naše delo razbilo, ampak to so le politični „štanti“, ki jih bo prvi veter s seboj vzel“.

G. govornik nato toplo priporoča zbranim zborovalcem, naj pridno naročajo in bero katoliške časnike, nobena hiša bi ne smela biti brez dobrega katoliškega časopisa.

Je pa tudi treba, pravi govornik dalje, da vedno čujemo, da smo vedno na straži. Če tudi zdaj med nami ne hrumi grom volivnih bojev, ne udajmo se miru in brezskrbnosti, ker nasprotnik neprestano skrivaj preži na naše delo in je skuša spodkopati. Zato čujmo in varujmo svojo posest! Bodimo med seboj edini, podpirajmo prizanesljivo drug drugega, da nasprotnik ne zaseka svojih morilnih pušč med naše vrste.

Z odobravanjem so spremljali tajnikov govor.

K sklepu si ne more govornik kaj, da bi se ne spomnil visokega slavljenca v Rimu, sv. Očeta Leona XIII., ki je te dni zaključil 25 letnico svojega modrega vladanja. Zato pozove zbrane zborovalce, da se tudi oni pridružijo nebrojnim trumam častilcev Kristusovega namestnika in predlaga, da se z občnega zbora pošlje v Rim Leonu XIII. udanostna izjava neomajne zvestobe in ljubezni. Z gromovitimi trikratnimi živoklici so sprejeli zborovalci predlog.

Pri volitvi odbora so se nato zborovalci enoglasno izrekli za preji odbor.

In z ognjem novega navdušanja so se razšli na svoje domove, goječ v svojih srcih trdne upe novih prihodnjih zmag. Živeli zavedni možje kobarškega političnega okraja!

Politični pregled.

Državni zbor.

V terek je pričela posl. zbornica s prvim čitanjem nagodbenih zakonskih načrtov. Oglasilo se je sicer za in proti nagodbi vse polno govornikov, ki so začeli tudi govoriti, a za njih govore kaže se v zbornici tako malo zanimajna, da je zbornica vedno skoro popolnoma prazna in da poslušja vsakega govornika iz usmiljenja le nekoliko njegovih naj-ožjih somišljenikov. Škoda torej za čas ki je tako drag in ki ga naša poslanska zbornica tako nepotrebno izgublja. Ali bi ne bilo najbolje, da bi se čas ne tratil z govori, ki tako malo zanimajo in da bi se nagodbeni načrti, kar naravnost izročili dotičnim odsekom v pretresovanje. Oni govorniki, ki govorijo proti nagodbi, dokazujejo v svojih govorih, da bode imela od nove nagodbe le Ogrska velike koristi, dočim je nova pogodba zato stransko državno polovico veliko slabša od dosedanje. Govorniki pa, ki novo nagodbo zagovarjajo in med temi tudi posl. dr. Baernreither, katerega smatrajo v takih zadevah za veččaka pravijo, da ne bode za novo nagodbo sicer nobeden glasoval z navdušenjem, da je pa pri sedanjih razmerah smatrati novo nagodbo kot manje zlo. Po mnenju dr. Baernreitherja bi bilo v sedanjem času veliko zlo, ako bi se mi v narodno političnem ziru popolnoma ločili od Ogrske. Po desetih letih pa se bodo razmere v toliko spr. men le, da bode to takrat mogoče.

V sredo je govoril tudi ministerski predsednik dr. Körber. Körber je najprej z veseljem konstatiral, da se nobena stranka odločno ne upira nagodbi ter da je splošno mnenje, da je veliko

bolja trajna pogodba nego pa kak začasni kompromis. Dr. Körber se zaradi tega nadeja, da se bo razprava o nagodbi vršila mirno in stvarno ter brez strasti. Glavni pogoj obstanka obeh državnih polovic je pač mejsebojno priateljstvo, brez katerega bi pretela obema velika nevarnost. Ravno nagodba je ono, kar nas brani pred tako nevarnostjo. Ako so se carine semtertje povišale, storilo se je to v očigled novih nemških carinskih tarifov. Gledé trgovinskih pogodb z drugimi državami, pa je rekel dr. Körber, da se bodo iste najbrže sklepale na novo.

V četrtek in v petek se je nadaljevala razprava.

Slovaška zveza

je izvolila svojima predsednikoma dr. Šusteršiča in dr. Ivčevića.

Dopolnilna volitev.

Pri državnozborski dopolnilni volitvi je dobil češki radikalec dr. Karol Baxa 884 glasov. Mladočeh dr. Novak je ostal v manjšini z 472 glasov.

Prememba češke taktike.

Ker so Mladočehi za zdaj opustili obstrukcijo in so privolili, da se je rešilo prvo branje državnega proračuna, nastali sta na Češkem dve struji. Jedna namreč, ki izraža zaupanje mladočeskemu klubu in ki pravi, da je treba poprej počakati vspeha nove taktike, nego se pa državnozborsko delegacijo obsodi. In druga, ki naravnost obsoja novo taktiko mladočeskega kluba. Katera teh struj ima prav, je danes težko uganiti. Nikakor pa se ne more brezpogojno odobravati druge struje, ako se pomisli, da sedé v mladočeskem klubu možje čistega značaja in visoke politične izobrazbe, ki so gotovo trezno premislili, predno so obrnili na drugo pot. Na vsak način pa je privedlo mladočeske prvake do nove taktike dejstvo, da se tudi med njimi nahajajo, kakor med drugimi strankami, ljudje, ki se ne morejo in nečejo vdati disciplini, bodisi, da jih pri tem vodi trma, častihlepje ali mogoče celo koristolovje. Bodisi pa temu kakorkoli, naše mnenje je, da se Mladočehi niso udali, kar meni nič tebi nič, in da že bližnja bodočnost pokaže, da so s tem svojim korakom vsaj nekoliko koristili svojemu narodu.

Avstrijsko-ruska zveza.

Do te zveze še ne pride tako hitro, četudi bi bila za Avstrijo gotovo najkoristnejša in tudi najpametnejša. Da ne pride še dolgo do take zveze je skoraj gotovo, ker so naši merodajni činitelji mnenja, da mora Avstrija vedno plesati le po nemškem taktu. Pri vsem tem pa je zanimivo, kar piše v tem pogledu te dni ruski list „Novo Vreme“. Ta list pravi namreč: Jako bi bilo želeli, ako bi avstrijsko-ruski dogovor od 1. 1898, ki je imel že v zadnjih petih letih dragocenih uspehov in se v sedanjem trenutku prikazuje, kakor podlaga kupnim rešilnim korakom na balkanskem polotoku, postal v izhodišče za trajneje in tesnejše odnošaje med obema sosednima državama, ki imati toliko skupnih interesov v etnografskem, gospodarskem in političnem pogledu. Ob pravilnem razvoju dogodkov smatrati bi bilo v bodoče Rusijo in Avstrijo naravnima zaveznicama.

Macedonski dogodki.

Razmere na Balkanu postajajo vedno slabše. Hilmipaša ki je imenovan za generalnega nadzornika za dobo treh let in kateremu je poverjeno izvrševanje reform, podal se je že baje v Solun in

ta idealna služba?

Terzit: (naredi kisel obraz.) Hm, slabo do krvi in kosti, slabo. Dandanes svet malo ima, a še manj dá. (Priliznjeno.) Ako bi dobili povsod toliko, kakor tu pri vas, bilo bi vže kaj; a žal, da so take hiše redke. Dandanes bi hotel biti vsak grablje, a vile nobeden. Dobro, da je človek vajen trpljenja, kakor osel palice, drugače bi moral obupati.

Pindar: Kje si si pa tako pohabil nogo?

Terzit: Hehej, kje so vže časi, ko smo se bili spopadli s Spartanci pri Arginuzah in Egospotamih! (Stopi k Tirteju, da neha gosti.) Takrat, gospoda moja, so bili drugi in drugačni časi. Za vsakim voglom bilo je deset vragov. Spartanci so bili vražji ljudje in so bili, a tudi mi nismo bili kar tako. Posebno hudo smo si bili skočili v lase pri Egospotamih. Jaz sem bil na levem „fliglu“, ko smo „šturmali“. Vnelo se je hudo klanje in mesarjenje. „Švicali“ smo, kakor v og-

Naši so že začeli iti „enruk“, le levi „fligl“, kjer sem bil jaz, se je regimentno držal in vsak sovražni „šturm“ odbil. A kaj, ko nas je bilo premajhno število! Držali smo se do zadnjega. Stal sem na kupu mrtvih tovarišev in boril se kot lev. V tem se pa spuste naši v „lauf-šrit“ in — kaj sem hotel — ucedil sem jo še jaz za njimi. A Cerber — bil sem zadnji! — Uhit me in odvedo v neko „šanco“, kjer me zapro v temno „špehkamro“. Edino okno, ki je bilo visoko gori pod streho, puščalo je notri par žarkov svetlobe. „Tone-peter nahamol“ — zaklel sem sam pri sebi, da se je vse streslo in da je miš, ki je v kotu kost glodal, plaho v jamo smuknila. — Torej moram prav tukaj „gin biti“? — Ha — „sapra-mokra“ — Terzitček, tvoja mati je bila pametna žena — menil sem sam pri sebi — in oče ti je bil premeten mož, ki je imel glavo zmerom na vratu. Inti da bi sedaj kar obupal in se kar tako vrgel babnici smrti pod koso?

žim vže cesarja in nekaj komisa sem vže „fasal“ in pojedel; sedaj da bi mi pa srce kar v hlače zlezlo? — „Perferfuhte“, — ne bo dal! — Aa, mi smo mi! — „Tone-peter-štambul-madžar-orsak-nahamol“ — ne bo, pa ne bo dal! — Hej, dokler bo migal ta mezinček, tudi smrt me ne bo imela — — V takih mislih splezam pod streho, uprem se z glavo v strop in, kakor se uprem, naredim jamo ven na prosto in zlezem na streho. Noč je bila okrog in okrog. Pod „šanco“ pa so imeli ti preteti spartanski hlačarji svoj „loger“. — Čakajte — zamrmram skozi zobe — „perferfuhte“, nocoj vam jo umesim, da jo boste pomnili žive dni. Rečem, popaden tožak korec in ga zabrusim doli. Pif-paf, — skakal je korec po buticah, da so se v temi iskre klesale, kakor pod kovaškim kladivom. Popadem drug korec. Pif-paf-plosk — „kuruc-nahamol“. — Vse je bilo na nogah. — Kar ugledam, da pri nekem ognju ravno pečenega jarca razražen snemajo. — Oci se jim svete kakor mačku, ko

vidi pod stropom globaso. — Šment „perferfuhte“ nazaj, — še onim treba enega korca! — Mislim, rečem, storim. Kmalu so jo vsi Spartanci, kakor so dolgi in hrabri, popihali na vse strani k nogam „cu fus“. — Sedaj pa — dem sam pri sebi — Terzitček, se lahko „splajbaš“ doli in si privoščiš malo pečenke. A kako priti doli? — Pomišljal nisem dolgo. — Srajco in hlače razrežem v trakove in zvežem vse te trakove trdno skupaj. En konec privežem na to za strelovod vrh „šance“ in se spustim v božjem imenu doli v temo. A glej Cerbera! — Bil sem še dobrih pet seznjev od tal, kar mi zmanjka traku. Kaj početi? — Pljunim v dlani in se spustim po zraku doli v travo. Tam se parkrat prekopicnem čez glavo, potem pa vstanem — „hop-taht!“ — Kmalu sva si bila v zobeh s pečenim jaretom. Otepal sem ga s tako nebeško slastjo, da sem bil tje mimo ušes tolst. Hej — „lauduš orsak“ — to so bili časi! — Še sedaj se mi cedé sline po njih.

se tam stalno nastanil. Ali za to se Arnauti popolnoma nič ne brigajo in nečje prav ničesar slišati o novih reformah, kakor nečje ničesar slišati tudi kristjani v Macedoniji, ko se njih ustaške čete še vedno množijo in nastopajo vsak dan drzneje. Sicer bi to Turčijo toliko ne vznemirjalo, ali kakor se poroča iz Carigrada, vznemirja Turčijo jako dejstvo, da Rusija v resnici mobilizira in za to je v Carigradu skoro neprenehoma vojno posvetovanje in Turčija pripravlja se z vso resnostjo na veliko vojsko.

Pomiloščenje ruskih političnih zločincev.

Istčasno z izdajo znanega carjevega manifesta, je car tudi odredil, da se dovoli vsem ki so zaradi političnih zadev pregnani v Sibirijo, prosta povrnitev v domovino. Oprostijo se doma tudi običajnega policijskega nadzorstva. Izvršitev te carjeve naredbe se je poverila načelniku orožništva, generalu Wabeju, ki je že odpočoval v Sibirijo.

Nemiri na Portugalskem.

Na Portugalskem se nahaja državna uprava v jako slabih rokah. Zato so pa državne blagajne prazne. Da bi se napolnile, začela je vlada strašno navijati davčni vijak. Zaradi tega je pa prišlo v mestu Coimbra do hudih izgrediv, ki so podobni bolj revoluciji nego izgreodom. Davčni nadzorniki morali so bežati iz mesta, drugače bi jih razburjeno ljudstvo ubilo. Meji nemiri, ki so trajali 4 dni, je bilo ubitih 8 oseb in mnogo ranjenih je bilo tudi več vojakov, ki so prišli iz vseh krajev mirit nezadovoljne elemente.

Domače in razne novice.

„Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici“ priredi jutri dne 22. t. m. v „Goriški čitalnici“ „Besedo“, pri kateri se bo predstavljala spevoigra „Pepelka“.

Spored: 1. Uvod: „Materin blagoslov“. Poje ženski zbor in alt-solo. 2. a) Deklamacija, b) Živa podoba: „Pepelka pri materinem grobu, c) Petje: „Pepelka in bela ptica“. 3. a) Deklamacija, b) Trospjev: „Hudobni sestra in Pepelka“. 4. a) Deklamacija, b) Samospjev Pepelke: „Sestri se lišpata na ples“. 5. a) Deklamacija, b) Živa podoba: „Pepelka in ptice“, c) Zbor in samospjev: „Dobre ptice“. 6. a) Deklamacija, b) Samospjev bele ptice: „Srečno dekle“. 7. a) Deklamacija, b) Živa podoba: „Pepelka sprejemši dragoceno opravo“. 8. a) Deklamacija, b) Prizor s petjem ženskega zbora: „Svečanost na kraljevem dvoru“. 9. a) Deklamacija, b) Samospjev: „Pepelkina blaženost“. 10. a) Deklamacija, b) Živa podoba: „Najdena nevesta“, c) Sklepni spjev. Poje ženski zbor.

Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 1 krono; za šolsko mladino 40 vin.

Ropki! Poznata vam je po žrtvovalnosti goriške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Gorici. Ves čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani (kar je po nečiji pomoti izpuščeno na plakatih in vabilih), ki s toliko požrtvovalnostjo vzdržuje prepotrebne šole v obmejnih krajih. Vruha tega pa vam koncert podružnice nudi res umetniški užitek, kakoršnega ne moremo uživati vsaki dan. Kdor torej ljubi svoj rod in ljubi lepo petje, v nedeljo ne bode ostal doma. V nedeljo vsi v čitalnici, da pomagamo prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda, ter se hkratu naslanjamo ob prekrasnem petju čitalniškega ženskega zbora.

Poleg prekrasnega petja, o katerem nam je porok naš znani ženski pevski zbor goriške čitalnice, imeli bomo nekoliko občudovati tudi prekrasne žive podobe, ki se bodo vprizarjale pri vsaki točki. Da odbor naše ženske podružnice sv. Cirila in Metoda to izvrstno razume, prepričali smo se že druge krat, posebno pa pri „Sneguljici“. Letos bodo pa žive podobe še veliko lepše in pomenljivejše. Otor je tudi preskrbel celotni tekst vseh pevskih točk in deklamacij, ter ga bode lahko vsakdo dobil pri blagajni za 20 vin. Nadejamo se torej, da storé vsi pravi rodoljubi svojo narodno dolžnost ter da bode dvorana goriške čitalnice jutri zopet polna do zadnjega kotička.

Umrl je v Gorici v sredo zvečer ob 8½ nagle smrti v 84. letu svoje dobe g. Josip Kavčič, c. kr. notar. Ta vest je bolesto presenetila vse njegove ožje znanke, ki so ga, čeravno v visoki starosti, še isti dan videli možko korokati po mestu in katerim je bilo znano, da se je še isti dan, kakor navadno mudil v svoji pisarni. Pokojnik je namreč ob navadni uri večerjal s svojo družino doma in ga je, kar pri mizi zadela kap, tako, da je po kratkih trenutkih izdahnul svojo dušo. Pokojnik je bil rojen na Razdrtem ter je vstopil je v državno službo in je na

zadnje služboval kot sodni pristav v Ajdovščini. Kot navdušen Slovan, česar ni nikdar in nikomur prikrival, imel je kot c. kr. uradnik vse polno sitnosti z raznimi svojimi predstojniki, ki so bili skoraj izključno sami nemški birokrati, kateri bi radi v žlici vodili utopili vsakega, ki je menil, da so Slovenci tudi ljudje, in da imajo oni po božji in človeški postavi ravno iste pravice, bodi si pa v jezikovnem ali pa tudi v vsakem drugem pogledu. Teh in enakih nazorov pa ni pokojnik, kakor smo že zgoraj omenili, nikdar in nikomur prikrival in za to je imel tudi med našimi birokrati in tudi domačimi klečeplazi vse polno nasprotnikov. Zato pa je prišlo do tega, da je šel v pokoj ter se nastanil okolo l. 1871 v Komnu kot notar, kjer je ostal do l. 1887, dokler ni bilo ustanovljeno v Gorici mesto slovenskega notarja, katero je bilo podeljeno pokojniku. Pokojni notar Josip Kavčič, bil je na Goriškem jeden izmej prvih, ki so orali ledino na polju slovenskega uradovanja in dopisovanja s c. kr. uradi. Da je moral tudi zaradi tega preživeti marsikatero grenko uro, in da so se mu posebno iz začetka delale vsakovrstne sitnosti, tega nam ni treba pač posebno poudarjati. Za vse to pa se ni pokojnik prav čisto nič zmenil, marveč je neomahljivo in odločno vedno in povsod stal na svojem stališču, do konca svojega življenja. Bodi mu zaradi tega med goriškimi Slovenci ohranjen v znak hvaležnosti trajni spomin in naj med nami mirno počiva.

Pogreb se je vršil včeraj popoldne ob 2. urah in pol. Udeležilo se ga je mnogo odličnih rodoljubov iz Gorice in pokojnikovih čestilcev. Pogreba se je udeležil tudi voditelj tukajšnjega okrajnega glavarstva, dvorni svetnik grof Attems, več svetovalcev okrožnega sodišča kakor tudi več odvetnikov in notarjev. Med spremljevalci bil je tudi bivši deželni predsednik kranjski g. baron Winkler.

Umrl je dne 16. t. m. v Cerknem bivši dolgoletni župan, cerkv. ključar, c. kr. poštar, ud c. kr. okr. šolsk. sveta, načelnik cestn. odbora in posestnik Peter Podobnik previden se sv. sakramenti, v dobi 69 let. Bil je mož stare korenine, izvanrednih zmožnosti, dobro znan po celem Tolminskem. Svetila mu večna luč!

Popravek. — Uredništvu „Gorice“, tu „Gorica“ z dne 14. t. m. št. 21. je priobčila na drugi strani članek z naslovom: „Kdor zna pa zna. Vse za „liberalna“ načela, namreč za svitile kronice“, v katerem je natisnjen dopis iz Kobarida v št. 19. „Soče“ o Singerjevih strojih ter omenjen dopis v 20. št. „Soče“ iz goriške okolice o Pfiffrovih strojih v zalogi tvrde Saunig & Dekleva. Z ozirom na ta članek zahtevamo v smislu § 19. t. zak. naslednji popravek: Ni res, da je dobila „Soča“ najprej dobro plačan dopis iz Kobarida, potem onega iz goriške okolice, marveč res je, da sta bila priobčena oba dopisa kot glas iz ljudstva brezplačno, dopisa nista bila dobro plačana, marveč ne uredništvo ne upravnštvo ni prejelo ne zahtevalo za priobčenje niti vinarja.

V Gorici, 16. marca 1903.

Ivan Kavčič, urednik „Sočen“; Ivan Meljavec, vodja „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček in upravnik „Soče“.

Opomba uredništva. — Ta popravek bi bil torej tisti škripec, v katerega nas je spravila „Soča“, kakor se sama baha v zadnji številki. Ha, ha, ha! Kdo bi se na glas ne smijal takim prismodarjam. „Soča“ sama pravi, ko je prisiljena natisniti kak popravek v smislu paragrafa 19. tisk. zakona, da taki popravki ničesar ne popravljajo, ter da ne dá ona za take popravke piškavega oreha. In mi in z nami vsak razsoden človek naj bi kaj dal za tak popravek? Pojte, pojte se solit in ne smešite se dalje z vašimi popravki. Da bodo naši čitatelji vedeli, kaj se vse lahko popravlja v smislu paragrafa 19. tisk. zakona, navedemo jim tale slučaj, ki bi se prav lahko prigodil. „Gorica“ bi prinesla kako vest, v kateri bi bilo rečeno, da se je lastnik „Soče“ v drugič poročil. Lastnik „Soče“ pa bi v smislu paragrafa 19. poslal „Gorici“ popravek, v katerem bi stalo: Ni res, da se je lastnik „Soče“ v drugič poročil. In „Gorica“ bi bila v smislu omenjenega paragrafa prisiljena vsprejeti tak popravek. Iz tega si čitatelji lahko napravijo lastno sodbo o pravi vrednosti takih popravkih in posebno pa še, ako jih je spisal lastnik „Soče“ in sta jih podpisala njegova službenca, urednik „Soče“ in vodja njegove tiskarne. Saj se razumemo, kaj ne?!

Barabski napadi na dr. Rojica v št. falotskega mazača teh napadov opl-

zili, kakor je zaslužil, po glavi, bili smo prepričani, da bode svoje delo s še večjo srditostjo nadaljeval. In da se nismo motili, nam je v dokaz zadnja številka „Soče“. Liki pes, katerega, ko se zaganja v te brez povoda, počiš po glavi, stresal je tudi falotski mazač svojo glavo, nekoliko zacvilil, potem pa laja še hujše. Sicer pa mu bode povedano, da je njegovo bevskanje slično onemu psa, ki se po noči zaganja v luno, ne da bi se luna kaj zmenila za njegovo togoto.

„Pejte ga noter“ kriči in vpije zadnja „Soča“ na ves glas, tako da je postala proti koncu že hripava. „Pejte ga noter“ z inserati in z oglasi vpije in laže „Soča“, čaš, da sta „Soča“ in „Primorec“ na Goriškem najbolj razširjena in najbolj čitana slovenska lista, dočim je resnica, da se mora po deželi „Sočo“ danes že po dnevu z lučjo iskati, a se vsiljeni „Primorec“ k večjem rabu le za to, da se vanj zavije slanina in gnjati, kakor se je pripetilo nekemu našemu prijatelju, ki je dobil gnjat, zavito v štiri „Primorce“ jednega in istega dne. Ta židovska reklama gabit se mora pač vsakemu poštemu človeku, posebno pa še za to, ker sloni na laži, katere se lahko potiplje s prstom. Lastnik „Soče“ pravi sam v svojem „Kazipotu“, da se tiska v njegovi tiskarni tisoč iztisov „Soče“ in dva tisoč iztisov „Primorca“. To pravi torej on sam, veruje mu pa le kdor hoče. Znano je pa „Soči“ popolnoma natanjko, da se drugi slovenski politični listi tiskajo v veliko večjem številu in vendar nesramno kriči in vedoma laže, da sta „Soča“ in „Primorec“ najbolj čitana in razširjena lista na Goriškem.

Trgovska zbornica v Gorici ima danes popoldne svojo sejo. Na dnevnem redu je med drugimi točkami tudi ona, da se trgovska zbornica izreče o prošnji štanjske občine, da bi se v Štanjelu obdrževala poleg obstoječih dveh še dva nova sejma.

Bodite previdni pred laškimi delavci. — V bližini goriškega mestnega pokopališča se nahaja opekarna, v kateri delajo navadno izključno delavci iz sosedne blažene dežele. O teh delavcih čuli smo posebno iz ust sosednih krčmarjev razne pritožbe. Ti ljudje so namreč pogostoma jako predrzni in skrajno nadežni. Poleg tega pa izginejo večkrat kar čez noč in zapustijo pri naših krčmarjih neprijetne spominke. Tako je n. pr. izginil te dni neki Miklavž Zuchiatli iz Št. Vida videmskega, ter je odnesel neki Mariji Komel z Grčine pri kateri je bil na stanovanju 60 K.

Sam se je prijavil oblasti. — Takajšnje okrožno sodišče je izdalo proti nekemu Josipu Berbulu rojenemu v Gorici, a pristojnemu na Ogrsko tiralico, kjer je bil obtožen zaradi goljufije storjene na škodo tukajšnjih trgovcev gosp. Draščeka, Sauniga in Dekleve. Hodil je namreč po deželi in ponujal in prodajal šivalne stroje v imenu omenjenih trgovcev, a si je pridržal denar, katerega je dobil, za se. Berbula iskalo je tudi zaradi goljufije rovinjsko okrožno sodišče in tudi puljska sodnja. Berbul je obhobil baje že pol sveta. Bil je po celi Evropi, v Aziji in v Ameriki. Konečno pa je prišel na Reko, ker je moral iti zaradi bolezni v bolnišnico. Ko je pa okrevljal, je prišel v Gorico ter se predstavil tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu.

Pretep med finančno stražo in furlanskimi kmetijskimi fanti. — V nedeljo zvečer pripeljala sta se finančna stražnika Josip Schub in Rudolf Hammer na kolesih do Fare, kjer sta, ker je bilo temno in ker nista imela svetilk, nehote zadela ob par kmečkih fantov, ki sta šla takrat po cesti. Razdraženi in nejevoljni

fantje so očitali ne prav prijazno finančnima stražnikoma, njih neprevidnost. Beseda je dala besedo in konečno prišlo je do krvavega pretepa, v katerem sta sluzili kot orožje stražnikom bodali, fantov pa kamenje. Bili so pa vsi ranjeni stražniki in fantje in sicer nekateri prav nevarno.

Konsumno društvo, ustanove delavci v Podgori.

Iz Solkana nam pišejo: Dne 15. t. m. je udaril pred gostilno g. Ravnikarja Josip Gomišček Janeza Komela tako močno, da se je zgrudil pri ti priliki na tla in je ostal delj časa v nezavesti. Prepeljati so ga morali potem v bolnišnico usmijjenih bratov v Gorico, kjer so mu morali napraviti tri šive na ustnicah. — Komela so pa redarji in orožniki odvedli v domači zapor.

Izpred sodišča. — Josip Trinko, ki je pri nekem plesu v Podbrdu težko ranil Antona Trznika, je bil od tukajšnjega okrožnega kot kazenskega sodišča obsojen na osem mesecev ječe z jednim postom na mesec.

Dne 30. t. m. se bo vršila pred sodnijo kazenska obravnava proti mersarskemu pomočniku Antonu Doljaku, zaradi grdega ponašanja v Solkanski župni cerkvi na božični večer, o čemer smo svoječasno poročali.

Aretirali so prepotentnega maderskega berača Auerja Antona iz Eölsler-Galla pri Budimpešti, ker je jako impertinentno prosjačil po goriških gostilnah.

Zaprli so na stolnem trgu 52 letnega Remica Rudolfa iz Kala, kateri je bil že iztiran iz Gorice.

Nesreča. — Kmet Štefan F. iz Kojškega delal je nad nekim potokom. Nesreča je hotela, da se mu je spodrsnilo in padel je 3 m globoko v potok. Poškodoval se je pri ti priliki tako močno, da so ga morali peljati v tukajšnjo bolnišnico.

Ogenj. — Od četrta na petek po noči je uničil požar hlev in jeden voz izvoščeku Alojziju Kumarju, stanujočemu na Cingrofu v ulici Coronini št. 4.

Pevsko društvo „Narodni Dom“ v Škrblni priredi po 13-letnem svojim obstanku prvo veselico dne 3. maja. — Vzporod se objavi pravočasno. Toliko na znanje sosednim društvom.

O d b o r.

Velika tatvina v cerkvi novega sv. Antona v Trstu. — Gospa Eliza Ferfolja bila je v sredo v cerkvi novega sv. Antona v Trstu. Ko je odpravila svojo molitev in se je odpravila iz cerkve, zapazila je, da ji je zmanjkal mošnjček, v katerem je imela 1500 K in nekaj loterijskih papirjev. Naznanila je tatvino policiji ter povedala, da ima na sumu nekega moža, ki je klečal poleg nje v cerkvi.

Ogenj na Nanosu. — V četrtek zjutraj, je nastal na Nanosu ogenj, ki se je raztegnil na kakih 570 štirjaških m. Ker je pihala burja, se je ogenj jako hitro širil navzdol proti dolini. Da bi ogenj omejili, trudili so se ognjegasci iz Postojne, vse polno kmetov in orožniki.

Krvavi izgredi v Budimpešti. — Včeraj so slavili v Budimpešti obletnico Košutove smrti. Pri tej priliki je prišlo do velikih izgrediv. Ranjenih je bilo vse polno dijakov, policajev, poslancev in mnogo drugih ljudi. V bolnišnico so morali prenesti nad 40 oseb, aretirali pa so jih nad 60.

Mestu Hallein preti poguba. — 70.000 kvadratnih metrov obsežni del gore grozi usuti se na mesto

Zahvala.

Izrekamo toplo zahvalo vsem onim p. n. gospodom, ki so predragemu soprogu oziroma očetu

Josipu Kavčiču,

c. kr. notarju,

izkazali zadnjo čast.

Žaljuoči ostali.

Gorica, 20. sušca 1903.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerno. Postrežba poštena.

Opravljen soba

se odda v najem pri sv. Roku, ulica Canonica št. 4, II. nadstropje.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču št. 12. v Gorici, prodaja se po znižani ceni — 2 kroni 60 vin.

Veliki teden
all
Velika noč,

spisal prof. A. Marušić.

Knjiga se pošilja po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom pošlje, najpridene še 20 vin. za pošto.

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. šte. 25.

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfa istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochemann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Naročeno mi je zastanke združ. tovarov za plachte prodajati po polovični ceni. Ponujam torej debele, zelo trajajoče

zimske konjske plachte

izvrstne kakovosti, gorke, volnene, mehke z barvanim obrobom, porabljive tudi za odejo, po jako nizki ceni. Vrsta A plachta za delavce, siva z barvanim obrobom, 145/190, dobre kakovosti, kos po 4 K. Vrsta B, siva plachta za izvoške z rdečimi in rumenimi progami 145/190, prav dobre kakovosti, kos po 5 K. Vrsta C double volnena gospodska plachta, siva z rdečim obrobom, dvovrstna, 150/200, najboljša, kos po 7-80. Vrsta D Montan-plachta, siva z modrim obrobom 150/190, izvrstne kakovosti, kos po 9 K. Vrsta E prima črna omnibus-plachta, 155/120, krasna in trajajoča, kos po 10 K. Posilja se proti povzetju. Neodgovarjajoče zamenja se brez zadržka.

Naslov: M. Rundbakin, Dunaj, IX. Berggasse št. 332a.

Edina tovarna plina Acetylen

v Gorici,

dovoljena po c. kr. namestništem v Trstu z dne 12. febr. 1903, št. 3462.

Podpisana sprejemata vsako delo za razsvetljavo stanovanj zasebnikov, delavnic, javnih prostorov itd. po jako zmernih cenah. Vsa naročena dela se izvrše točno!

Prevzemata tudi za izdelovanje vseh kleparskih in medenih (mesingastih) izdelkov, kakor **moderne sesalke** (pumpe), škropilnice, žveplalnike in sploh vsa druga hidravlična dela.

Priporočata se z odlič. spoštovanjem

R. Cioli & L. Buttinaschi,

Gorica, Riva Castello št. 4.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Ravnokar se je otvorila nova trgovina

manufakturnega blaga,

Hedžet & Koritnik,

v Gorici, na voglu Corso Verdijeve in Šolske ulice.

(poslopje prejšnje okrožne sodnije.)

Na zahtevanje se pošiljajo uzorci.

Cene nizke, postrežba točna!

Novotrgovina konkurenčnega blaga!

Naznanilo.

Moke Ebenfurthskega mlina gg. Schoeller & C., c. i. kr. dvornih zalagateljev, dobivajo se na drobno in debelo po konkurenčnih cenah v zalogi

I. Švara & Comp. — Komen.

V odlikovanem fotografskem atelije-u

Anton Jerkič,

v Gorici,

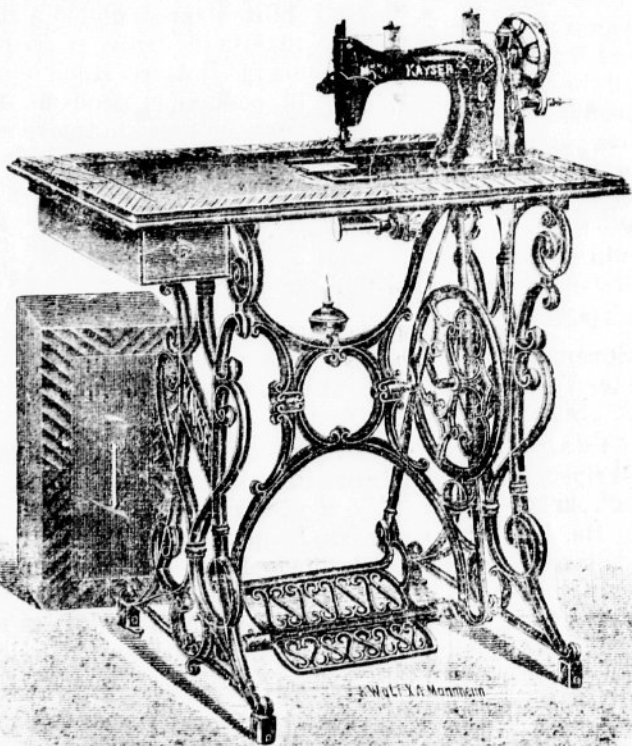
Gospodska ulica št. 7

drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotografsko stroko spadajoča dela v najmodernejšem štilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporoča se tudi v izdelovanje krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Ant. Jerkič,
fotograf.

Velika zaloga **šivalnih strojev** vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakor tudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

burska dvokolesa

ter

angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. — Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 vin. — Edina mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,

ulica Municipio št. 1.

„Krojaška

zadruga“

Gorica,

Gospodska ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izberi. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chifona in pritenine, hlačevine, volnene odeje, koftov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in po-grinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštne prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!